

**STRATEGIJA RAZVOJA
OPĆINE
PODTURENZA RAZDOBLJE
2018.-2023.
GODINE**

U Zagrebu, prosinac 2018.

Projekt:

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE PODTUREN ZA RAZDOBLJE 2018.-2023. GODINE

Naručitelj:

OPĆINA PODTUREN

Izvršitelj:

BDC d.o.o.

Grašćica 36 (ured Kruge 48)

10 000 Zagreb

Tim za realizaciju:

1. Dražen Breglec
2. Andrea Novaković
3. Tomislav Kostović
4. Sanja Kristić

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
Strategija razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014.-2020.
Udio sufinansiranja: 85% EU, 15% RH
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Popis kratica i oznaka:

DPU – Detaljni plan uređenja

DVD – Dobrovoljno vatrogasno društvo

DZS – Državni zavod za statistiku

EU – Europska unija

G.P. – Granični prijelaz

HAKOM – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

HAMAG-BICRO – Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije

HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvoj

HZJZ – Hrvatski zavod za javno zdravstvo

HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje

JLS – Jedinica lokalne samouprave

KUD – Kulturno umjetničko društvo

LAG – Lokalna akcijska grupa

LC – Lokalna cesta

MSP – Malo i srednje poduzetništvo

NN – Narodne novine

NUTS – Nomenclature des unites territoriales statistiques (Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku)

OCD – Organizacije civilnog društva

OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

PPUO – Prostorni plan uređenja općine

PUR – Program ukupnog razvoja

REDEA – Regionalna razvojna agencija Međimurje d.o.o.

SRR – Strategija regionalnog razvoja

ŠRD – Športsko ribolovno društvo

TK – Telekomunikacijske

TZ – Turistička zajednica

ŽC – Županijska cesta

UVODNA RIJEČ OPĆINSKOG NAČELNIKA

Poštovani stanovnici Općine Podturen,

Pred vama se nalazi Strategija razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine koja predstavlja temeljni dokument gospodarskog i društvenog razvoja naše zajednice te određuje u kojem pravcu ćemo krenuti i kako ćemo zacrtane ciljeve postići. Njome se utvrđuje postojeće stanje, odnosno prednosti, nedostaci i potencijali Općine. Također, strategijom se određuju aktivnosti kojima nastojimo riješiti probleme i iskoristiti razvojne potencijale Općine. Osim navedenog, razvojna strategija je ključno sredstvo u upravljanju lokalnim i regionalnim razvojem te je preduvjet za korištenje sredstava iz EU fondova za financiranje razvojnih projekata.

Svako naselje na prostoru općine jedinstveno je na vlastiti način te ima vlastitu povijest i tradiciju. Ipak, svima su zajedničke poteškoće i potrebe s kojima se svakodnevno susrećemo. Stoga je izrada razvojne strategije strukturirana tako da se obuhvate potrebe svih stanovnika Općine. Postupak izrade započeo je dijalogom o svim važnim temama s predstavnicima javnog, poslovnog i civilnog sektora. Nakon utvrđivanja trenutnog stanja uslijedilo je izlaganje i sakupljanje ideja za razvoj Općine. Postupak je dovršen definiranjem strateških ciljeva, prioriteta te mjera na temelju prikupljenih informacija.

Konačni cilj koji je, siguran sam, zajednički svima nama, vizija je Općine do 2023. godine. Općinu Podturen želimo vidjeti kao harmonično obiteljsko mjesto zasnovano na ekološki održivom turizmu te simbiozi tradicionalnog i inovativnog poduzetništva. Time, stvara se poželjna sredina za obiteljski život te rad u kojoj je pokretačka snaga gospodarstva ljudski potencijal zajednice, prirodna i kulturna baština kraja te ekološki prihvatljiva tehnologija u proizvodnji. U želji za stvaranjem harmoničnog mjesta za život, bitno je naglasiti da se strategijom razvoja promiču jednake mogućnosti za sve te se uvažavaju različitosti i posebnosti pojedinaca, a posebice nacionalnih manjina. Postavljena vizija Općine Podturen je ambiciozna i izazovna, ali istovremeno realna te, uz zajednički rad svih mještana općine, dostižna.

Strategija koju vam predstavljamo rezultat je zajedničkog rada i suradnje između više organizacija. Stoga, ovim im se putem zahvaljujem na njihovom doprinosu u procesu izrade Strategije te pozivam sve stanovnike općine na aktivno sudjelovanje u ostvarivanju strateških ciljeva kroz praktične i konkretne aktivnosti, na dobrobit svih mještana Općine Podturen.

Općinski načelnik,
Perica Hajdarović, mag. ing. mech.

Podturen, prosinac 2018.

UVODNO O RAZVOJNOJ STRATEGIJI

Strategija razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine (dalje: Strategija) temeljni je strateški dokument koji analizira stanje područja te definira ključne odrednice za daljnji gospodarski i društveni razvoj općine. Strateški dokument usklađen je sa strateškim dokumentima Općine Podturen (*Prostorni plan uređenja Općine Podturen, Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Podturen*), Međimurske županije (*Razvojna strategija Međimurske županije do 2020.*) te LAG-a Međimurski bregi i doli (*Lokalna razvojna strategija LAG-a Međimurski bregi i doli 2014.-2020.*).

Strategiju je izradila tvrtka BDC d.o.o. iz Zagreba, a uključivala je sveobuhvatno sagledavanje potreba i potencijala Općine, radionice participativnog planiranja s dionicima te intenzivnu izmjenu informacija i konzultacija s čelništvom općine, prije svega s načelnikom. Izrada strateškog dokumenta započela je pripremom analitičkog dijela dokumenta u rujnu 2018. godine, a aktivnosti izrade nastavile su se provedbom dviju radionica s članovima javnog, privatnog i civilnog sektora koji su svojim aktivnim sudjelovanjem pridonijeli identificiranju glavnih razvojnih problema, potencijala, izradi SWOT analize te definiranju ciljeva, prioriteta i mjera razvoja. Prva radionica održala se u društvenom domu Podturen 12. rujna 2018. godine, dok se druga radionica održala u općinskoj vijećnici 28. rujna 2018. godine. Strategija je predstavljena Općinskom Vijeću u prosincu 2018. te je usvojena 20. prosinca 2018. godine.

Razvojna strategija sastoji se od četiri metodološka dijela: **analitičkog dijela** koji obuhvaća šest poglavlja i to: 1. *Opis područja*, 2. *Stanovništvo*, 3. *Gospodarstvo*, 4. *Komunalna infrastruktura*, 5. *Društvene djelatnosti i infrastruktura* i 6. *Kulturna i prirodna baština*; **Definiranja razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera** koji obuhvaća četiri poglavlja, a to su: 8. *Misija i vizija*, 9. *SWOT analiza*, 10. *Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere* i 11. *Usklađenost strategije s nadležnim strategijama*; **Identifikacija projekata od strateškog značaja i definiranje njihovog financijskog potencijala s naglaskom na potencijal EU financiranih projekata** koji obuhvaća poglavlje 12. *Financijski plan*; **Definiranje "Akcijskog plana" provedbe strategije** koji obuhvaća poglavlje 13. *Akcijski plan provedbe Strategije* te 14. *Procjena sposobnosti provedbe Strategije*. Strateški dokumenta sadrži i poglavlje 7. *Metodologija izrade* u kojem se detaljno razlaže **metodologija, organizaciju te vremenski plan** izrade Strategije.

Izrada ovog dokumenta sufinancirana je unutar operacije 7.1.1 "Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj jedinice lokalne samouprave" iz mjere 07 "Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima" Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014-2020.

Sadržaj:

1. Opis područja	7
1.1. Geoprometni položaj	7
1.2. Povijesni razvoj općine	8
1.3. Klima i reljef	9
2. Stanovništvo.....	11
2.1. Broj i gustoća stanovnika	11
2.2. Demografska kretanja	12
2.3. Obrazovna struktura stanovništva.....	13
2.4. Tržište rada	14
3. Gospodarstvo.....	16
3.1. Poduzetništvo i obrtništvo.....	16
3.2. Poduzetničke zone.....	20
3.3. Poljoprivreda	21
3.4. Šumarstvo.....	23
3.5. Lov i ribolov	23
3.6. Energetske mineralne sirovine	24
3.7. Turizam	25
3.8. Članstvo u LAG-u.....	27
4. Komunalna infrastruktura	27
4.1. Prometna infrastruktura.....	27
4.2. Telekomunikacijska infrastruktura	29
4.3. Elektroopskrba.....	30
4.4. Plinoopskrba	30
4.5. Vodoopskrba.....	30
4.6. Odvodnja otpadnih voda	31
4.7. Gospodarenje otpadom.....	32
4.8. Groblja	34
5. Društvene djelatnosti i infrastruktura	35
5.1. Javna uprava	35
5.2. Odgojno obrazovna infrastruktura	36
5.3. Zdravstvo i socijalna zaštita	37
5.4. Javni prostori	37
5.5. Sportsko rekreativni sadržaji i infrastruktura	37
5.6. Civilno društvo.....	37
6. Kulturna i prirodna baština.....	41
6.1. Kulturna baština	41
6.2. Prirodna baština	41
6.2.1. Regionalni park Mura-Drava	41

6.2.2.	Krajobraz rijeke Mure.....	42
6.2.3.	Krajobraz "Gmajna - Berek" u naselju Sivica.....	43
6.2.4.	Zaštita prirode unutar ekološke mreže	43
7.	Metodologija izrade	45
7.1.	Opis metodološkog pristupa izradi strategije	45
7.2.	Organizacija izrade strategije	46
7.3.	Vremenski plan izrade Strategije i komunikacija s javnošću	47
8.	Misija i vizija	49
8.1.	Misija	49
8.2.	Vizija	49
9.	SWOT analiza	50
10.	Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere.....	52
11.	Usklađenost Strategije s nadređenim strateškim dokumentima	57
11.1.	Razvojna strategija Međimurske županije do 2020.....	57
11.2.	Lokalna razvojna strategija LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine	59
11.3.	Prostorni plan uređenja Općine Podturen i I. izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Podturen	61
12.	Finacijski plan	62
12.1.	Proračun Općine Podturen	62
12.2.	Proračun Međimurske županije.....	62
12.3.	Državni proračun	62
12.4.	EU fondovi	63
12.5.	Ostali izvori	65
12.6.	Odabir glavnih projekata za implementaciju Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine	66
13.	Akcijski plan provedbe	73
14.	Procjena sposobnosti provedbe Strategije	75
	Popis slika.....	76
	Popis karata	77
	Popis tablica	78
	Popis grafova	80
	Popis korištenih izvora.....	81
	Prilozi.....	83

1. Opis područja

Opis područja sadrži osnovne geoprometne, povijesne, klimatske i geomorfološke značajke Općine Podturen.

1.1. Geoprometni položaj

Međimurska županija najsjevernija je i prostorno najmanja regija Republike Hrvatske (karta 1.). Površina županije iznosi 730 km² te je smještena između dvaju rijeka, Mure na sjeveru te rijeke Drave na jugu. Županija graniči s dvije članice Europske unije, Slovenijom i Mađarskom, te s Varaždinskom i Koprivničko-križevačkom županijom. Geografski smještaj županije pruža povoljan prometni položaj jer povezuje gospodarsko središte Republike Hrvatske s istočno europskim tržištem. Prometni položaj županije dodatno će se poboljšati skorim ulazakom Republike Hrvatske u šengenski prostor što će rezultirati otvaranjem novih mogućnosti za razvoj gospodarstva na prostoru županije. Administrativno, gospodarsko, prometno i kulturno središte županije je grad Čakovec. Prema NUTS kategoriji Međimurska županija pripada Kontinentalnoj Hrvatskoj. Prema stupnju razvijenosti Međimurska županija pripada trećoj skupini jedinica područne (regionalne) samouprave prema odluci Vlade Republike Hrvatske od 28. prosinca 2017. godine. Regiju čine 3 grada (Čakovec, Mursko Središće i Prelog), 22 općine i 131 naselje.

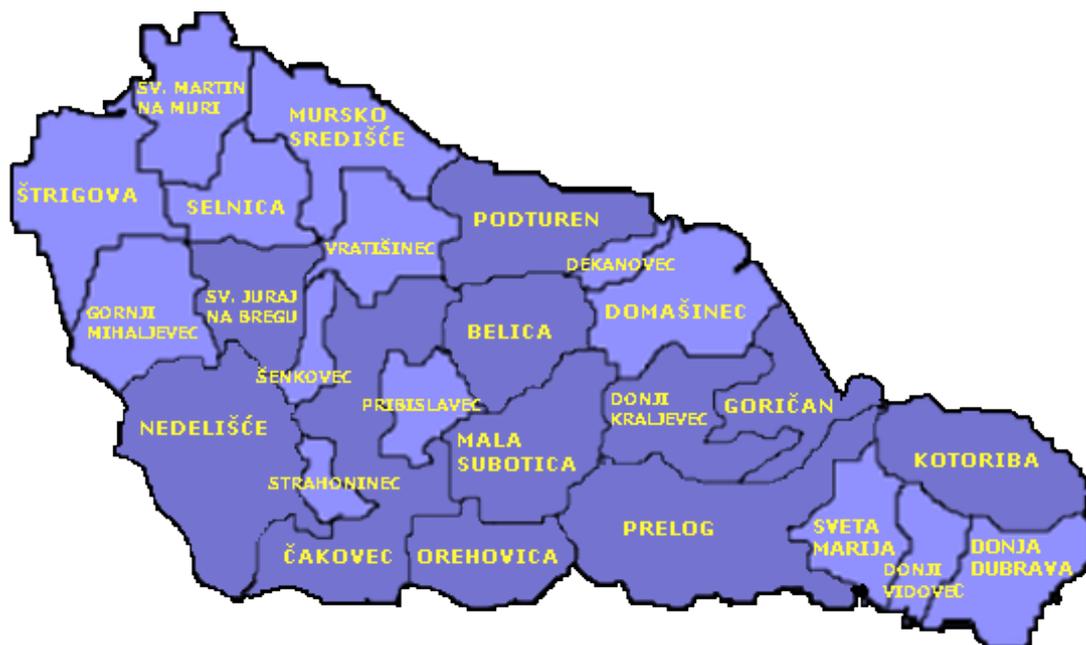

Karta 1, Geoprometni položaj Međimurske županije

Izvor: <https://webhosting-wmd.hr/medimur>

Općina Podturen smještena je u sjeveroistočnom dijelu Međimurske županije i prostire se na površini od 31,23 km² te čini 4,31% ukupne površine županije (karta 2.). Općina

Podturen geografski je specifična po tome što je jedina općina u Međimurskoj županiji koja graniči i s Republikom Slovenijom, na sjeveru, i s Republikom Mađarskom, na sjeveroistoku. Unutar Međimurske županije Općina graniči s tri Općine (Dekanovec, Belica, Vratišinec) te dva Grada (Čakovec i Mursko Središće). U sastav Općine Podturen ulazi 6 naselja: Celine, Ferketinec, Miklavec, Novakovec, Podturen i Sivica. Naselje Podturen ima svoja izdvojena građevinska područja Matekovec i Lončarevo.

Karta 2, Položaj Općine Podturen unutar Međimurske županije
Izvor: <http://orthopediewestbrabant.nl/karta-medimurske-zupanije/>

1.2. Povijesni razvoj općine

Pretpostavlja se da je samo naselje Podturen nastalo početkom 14. stoljeća. Prvi zapisi o Podturnu datiraju iz kolovoza 1334. godine u statutu Zagrebačke biskupije. Podturen se, u statutu, spominje kao *item due ecclesie Sancti Martini*, dakle kao župa Sv. Martina. Sredinom 16. stoljeća Podturen dolazi u vlasništvo slavne hrvatske obitelji Zrinski (slika 1.) te čini dio vojne organizacije za obranu od Osmanlija. Po završetku svjetskih ratova 20-tog stoljeća Međimurje, pa tako i Podturen, pripojeno je Hrvatskoj koja se nalazila u sastavu Jugoslavenske države do njezina raspada 1991. godine. Godine 1993. konstituirana je današnja Općina Podturen u Međimurskoj županiji.

Slika 1, Naselje Podturen iz razdoblja kada je bilo u vlasništvu obitelji Zrinski
Izvor: <http://zrinskiROUTE.eu/ruta/podturen/>

1.3. Klima i reljef

Klima je u Međimurskoj županiji, a time i u općini Podturen, kontinentalna s vrućim ljetima često popraćena olujama, te u pravilu veoma ostrim zimama. Karakterističan je brz prijelaz iz hladnijeg dijela godine u topli, pa u ožujku dnevne temperature mogu biti vrlo visoke. Česti su proljetni mrazovi, kao i jaki pljuskovi, a ponekad i tuče u srpnju i kolovozu. Prema količini padalina, Međimurje pripada vlažnijim krajevima Panonske nizine, a česte su i magle. S obzirom na to da je Županija smještena na krajnjem sjeveru Hrvatske – između rijeka Mure i Drave, nalazi se na dodiru dviju velikih morfoloških cjelina: istočnih Alpa i Panonske nizine. Gornje Međimurje ima izrazite osobine niskog pobrđa i početak je Slovenskih gorica, tu je smješten i najviši vrh Međimurja - Mohokos (344,5 m n/v). Donje Međimurje obilježava nizinski reljef, blago nagnut prema istoku, u smjeru otjecanja vodenih tokova. Brežuljkasti predio kojeg s krajnjim obroncima Alpa, čini ovaj, prostorno manji, dio Županije posve različit od preostalog dijela županije; od krajobraznih i prirodnih obilježja do specifičnosti ljudskog djelovanja i tipologije naseljenosti.

Područje općine Podturen podijeljeno je između mikroregionalne cjeline Gornje i Donje Međimurje. Stoga, klima prostora općine Podturen ima karakteristike kontinentalne klime. Za razdoblje posljednjih 50 godina mogu se izdvojiti kao bitne značajke vruća ljeta i hladne zime.

Unutar općine razlikuju se dvije reljefne cjeline - prostor niskih poloja uz rijeku Muru na sjeveroistoku te starije - pleistocene terase s plodnim podzolastim tlima u

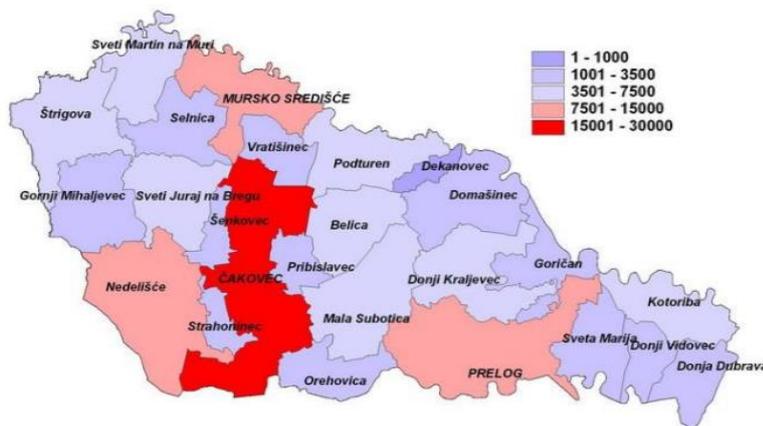
pretežitom dijelu općine prema jugu. Gornji sloj tla danas je podijeljen u skupinu uz vodotoke, gdje prevladavaju manje vrijedna aluvijalna karbonatna tla, na pleistocenskim ocjedinim terasama nalaze se kvalitetnija aluvijalna podzolasta tla, a na području murskog poloja prevladavaju tla pjeskovitog i leskovitog sastava. Najznačajnije promjene u reljefu uzrokovane su ljudskim djelovanjem, i to kultiviranjem šumskih površina za poljoprivrednu djelatnost.

2. Stanovništvo

Temeljne odrednice socio-demografske strukture preslikavaju se u broju i gustoći stanovnika, demografskim kretanjima, obrazovnoj strukturi, udjelu poljoprivrednog stanovništva i obilježjima tržišta rada.

2.1. Broj i gustoća stanovnika

Međimurska županija je prema popisu stanovništva iz 2011. godine brojila 113.804 stanovnika. No, prema procjenama DZS-a od popisa stanovništva iz 2011. broj stanovnika je u opadanju te je 2017. godine iznosio 110.999 stanovnika. Gustoća naseljenosti unutar županije nije ravnomjerno raspoređena te najviše stanovnika živi u središtu županije, Gradu Čakovcu (karta 3.). Općina Podturen, prema prvim rezultatima popisa stanovništva iz 2011. godine (tablica 1.) broji 3.937 stanovnika raspoređenih u 6 naselja. Daljnja obrada podataka iz 2011. godine pokazala je da općina ukupno broji 3.837 stanovnika s gustoćom naseljenosti 123,27 stan/km². Uspoređujući podatke s popisom stanovništva iz 2001. godine (4.392 stanovnika) uočljiv je pad u broju stanovnika za 555 osoba, odnosno za 12,6%. Pad u broju stanovnika nastavljen je i nakon 2011. godine. Prema navedenoj procjeni DZS-a (tablica 2.) Općina Podturen 2017. godine brojila je 3.579 stanovnika što je pad za 358 stanovnika, odnosno 9%, u odnosu na popis stanovništva iz 2011. godinu.

Karta 3, Administrativna podjela i prostorna raspodjela stanovništva po JLS Medimurske županije
Izvor: Razvojna strategija Medimurske županije 2011.-2013.

			Kućanstva		Stambene jedinice	
	Ukupno popisane osobe	Ukupan broj stanovnika	ukupno	privatna kućanstva	ukupno	stanovi za stalno stanovanje
Međimurska županija						
Podturen	4.204	3.937	1.196	1.196	1.448	1.432
Naselja						
Celine	402	358	109	109	124	117
Ferketinec	212	212	58	58	74	74
Miklavec	509	482	147	147	169	169
Novakovec	887	826	275	275	341	341
Podturen	1.459	1.377	415	415	521	516
Sivica	735	682	192	192	219	215

Tablica 1, Popisane osobe, kućanstva i stambene jedinice, prvi rezultati popisa iz 2011. po naseljima
Izvor: DZS

JLP(R)S	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Međimurska županija	113.417	113.159	112.576	112.089	110.999
Grad Čakovec	27.793	27.852	27.868	27.801	27.724
Općina Podturen	3.793	3.750	3.699	3.652	3.579

Tablica 2, Procjena ukupnog stanovništva Republike Hrvatske po županijama i gradovima za razdoblje 2013.-2017.
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz DZS-a za razdoblje 2013.-2017.

2.2. Demografska kretanja

Demografska kretanja u razdoblju od 2012.-2017. (tablica 3.) u Općini Podturen negativnog su predznaka, osim 2015. godine kada se bilježi malen prirast. Drugim riječima, više je stanovnika umrlo negoli je rođeno. Navedeni podaci sugeriraju na trend imigracije mladih osoba s područja općine u veća urbana središta.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine, najviše je bilo osoba između 40-64 godine, njih 1.321, koje su sačinjavale 34,1% ukupnog stanovništva. S druge strane, 2011. godine općina je brojila najmanje osoba starije životne dobi (65-100 godina), točnije, njih 586, što je činilo 15,1% ukupnog stanovništva. Najmlađih stanovnika općine, između 0-19 godina, 2011. bilo je 945, što je činilo 24,3% ukupnog stanovništva (tablica 4.). Navedene činjenice upućuju na *regresivni* ili *kontraktivni* tip dobne strukture jer stopa nataliteta opada te je na razini mortaliteta ili niže čime se baza dobne strukture sužava.

Godina	Prirodni prirast/pad
2012	-5
2013	-16
2014	-2
2015	2
2016	-7
2017	-11

Tablica 3, Prirodni prirast/ pad od 2012.-2017. u Općini Podturen
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz DZS-a za razdoblje 2012.-2017.

Općina	Spol	Ukupno	Starost			
			0-19	20-39	40-64	65-100
Općina Podturen	Sv.	3.873	945	1.021	1.321	586
	M.	1.964	508	540	710	206
	Ž.	1.909	437	481	611	380

Tablica 4, Stanovništvo prema starosti, spolu i tipu naselja u Općini Podturen, popis 2011.
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz popisa stanovništva 2011. godine

Godina	2013.		2014.		2015.		2016.		2017.	
	Doseljeni	Odseljeni								
Općina Podturen	58	89	74	115	57	110	70	110	53	115

Tablica 5, Procjena doseljenog i odseljenog stanovništva u Općini Podturen od 2013.-2017.
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima DZS-a za razdoblje 2013.-2017.

Prirodni pad i starenje stanovništva nisu jedini demografski problemi u općini. Prema procjeni DZS-a od 2013. do kraja 2017. emigriralo je 539 osoba, a imigriralo njih 312 (tablica 5). Općina Podturen, prema navedenoj procjeni, u razdoblju od 2013. do 2017. godine izgubila je 227 osoba u 4 godine. Procjene za prethodne godine (2011. i 2012.) također ukazuju na povećanu emigracijsku aktivnost stanovništva općine što sugerira da se negativni migracijski trend nastavlja. Zaustavljanje iseljništva može se postići koordiniranim aktivnostima na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini. Najvažnije demografske mjere koje je potrebno provesti su otvaranje novih radnih mjesta, povećanje ekonomskog standarda građana, izgradnja infrastrukture za predškolski odgoj te stvaranje dodatnog društvenog sadržaja za stanovnike općine.

2.3. Obrazovna struktura stanovništva

Prema obrazovnoj strukturi stanovništva Općine Podturen iz popisa stanovništva 2011. godine (tablica 5.) može se zaključiti kako je najveći udio onih sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem, njih 48,53%, a najmanji onih sa završena tri razreda osnovne škole, njih 1,15%. Jedna od poteškoća na koje Općina Podturen nastoji

utjecati jest veliki udio osoba bez završene osnovne škole, njih 22,94%. U usporedbi s podacima iz 2001. u tom segmentu vidljiv je napredak. Naime, prema popisu iz 2001. godine udio stanovnika općine bez završene osnovne škole bio je 32,31%. Veliki udio u postotku osoba bez završenog osnovnoškolskog obrazovanja odnosi se na osobe romske nacionalne manjine na području općine. U razmaku od 10 godina smanjen je broj osoba bez završene osnovne škole za 10% kao rezultat kontinuiranog ulaganja Općine Podturen u obrazovanje Roma i pokretanja raznih projekata s ciljem promicanja jednakih mogućnosti u pristupu obrazovanju za skupine u nepovoljnom položaju. Jedan od najboljih primjera je projekt "**RO-KO kotač koji povezuje ljude**" pokrenut od strane OŠ Podturen, a financiran u sklopu IPA fonda, odnosno IV. komponente u okviru OP "Razvoj ljudskih potencijala 2007-2013".

Ukupno	Bez škole	1-3 razred	4-7 razred	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
3.202	44	37	654	782	1.554	131
100%	1,37%	1,15%	20,42%	24,42%	48,53%	4,09%

Tablica 6, Stanovništvo staro 15 i više godina prema (ne)završenom obrazovanju, popis stanovništva 2011.
Izvor: Izrada autora prema podacima dostupnim iz popisa stanovništva 2011. godine

Budući da je još otprilike 22% osoba bez završene osnovne škole na području općine, predlaže se osmišljavanje i provođenje programa obrazovanja odraslih osoba te programa socijalne integracije i pružanja jednakih mogućnosti u pristupu obrazovanju za marginalizirane skupine.

2.4. Tržište rada

Tržište rada Općine Podturen definirano je kroz pokazatelje broja zaposlenih, nezaposlenih i ekonomski neaktivnih osoba (tablica 6.). Prema statističkim podacima iskazanim u tablici vidljivo je da je od radno aktivnog stanovništva zaposleno 82,74%, a nezaposleno 17,25% osoba. Udio ekonomski neaktivnog stanovništva iznosi 52%. U postotku ekonomski neaktivnog stanovništva najveći udio zauzimaju umirovljenici s 51,26%.

Prema spolnoj strukturi zaposleno je više muškaraca (62,47%) u odnosu na žene (37,52%). Žene zauzimaju veći udio među ekonomski neaktivnim stanovništvom. Najviše je umirovljenica, a potom osoba koje angažirane obvezama u kućanstvu.

Općina	Starost	Spol	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni				
						Ukupno	Unirovljeni ci	Osobe koje se bave obavezama u kućanstvu	Osobe koje studenti i	Učenici i
Podturen	>15 godina	sv.	3.202	1.271	265	1.666	854	333	274	205
		m	1.593	794	180	619	359	22	114	124
		ž	1.609	477	85	1.047	495	311	160	81

Tablica 7, Stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu, popis stanovništva 2011. godine
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz popisa stanovništva 2011.

Prema područjima djelatnosti zaposlenog stanovništva 2011. godine prednjačili su: zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji, zanimanja u industrijskoj proizvodnji, uslužna i trgovačka zanimanja, jednostavna zanimanja, tehničari i stručni suradnici, administrativni službenici, znanstvenici, inženjeri i stručnjaci, poljoprivrednici, šumari, ribari i lovci, zakonodavci, dužnosnici i direktori te vojna lica.

Godina	2015.	2016.	Prosinac 2017.
Broj nezaposlenih osoba	177	135	88

Tablica 8, Broj nezaposlenih osoba u Općini Podturen za razdoblje 2015.-2017.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima HZZ-a, Područni ured Čakovec za razdoblje 2015.-2017.

Prema podacima HZZ-a, Područnog ureda Čakovec, vidljivo je da na prostoru Općine Podturen broj nezaposlenih pada (tablica 8.). Budući da se u godišnjaku Područnog ureda Čakovec ne nalaze podaci vezani uz broj aktivnih osoba te broj zaposlenih osoba na području općine, ne može se sa sigurnošću zaključiti koji su razlozi opadanja broja nezaposlenih osoba. Ipak, prema podacima o migracijama stanovništva s područja općine logično je za pretpostaviti da je pad u broju nezaposlenih rezultat emigracijskog trenda. U svrhu zaustavljanja emigracijskog trenda stanovništva te smanjenja broja nezaposlenih osoba predlaže se provođenje mjera za suzbijanje nezaposlenosti, kao što su privlačenje privatnih investicija na prostor općine, zatim u suradnji s područnim uredom HZZ-a provođenje programa prekvalifikacije za deficitarna zanimanja te sufinanciranje samozapošljavanja.

3. Gospodarstvo

Stanje, potrebe i potencijali gospodarstva očituju se kroz analizu gospodarskih sektora, poduzetničkih zona i gospodarskih aktivnosti. Pri tome su analizirane osnovne odrednice navedenih gospodarskih segmenata kao temelj daljnjih razvojnih prioriteta općine.

3.1. Poduzetništvo i obrtništvo

Gospodarstvo Općine Podturen temeljeno je na jakoj tradiciji izvozno orijentiranog MSP-a. Posebno se izdvajaju MSP-ovi na području metaloprerađivačke i prehrambene industrije te građevinarstva. Prema podacima HGK za 2017. godinu na području Međimurske županije aktivno posluje 2.863 poduzeća. U istom razdoblju na području općine aktivno posluje 36 poduzeća, odnosno 1,25% svih poduzetnika Međimurja. Prema bazi Obrtnog registra na području općine posluje 29 obrtnika, a prema podacima iz publikacije "Međimurska županija u brojkama 2017." Ureda državne uprave u Međimurskoj županiji, na području općine posluje 242 OPG-a. S obzirom na površinu općine i broj stanovnika, gospodarska aktivnost na području općine razmjerno je intenzivna.

Rezultati iz 2014. godine izneseni u "**Analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika RH u 2014. godini po gradovima i općinama**" ukazuju da se broj poduzeća povećao za 10 novootvorenih tvrtki (tablica 9.). Također, prema istim podacima, vidljivo je da su 2014. tvrtke ukupno zapošljavale 139 osoba te ostvarili ukupan prihod od 61,7 milijuna kuna. Podaci za 2017. godinu sugeriraju povećanje broja poduzeća, ali smanjenje ukupnog prihoda za oko 12,3% u odnosu na 2014. godinu. Prema veličini poslovnih subjekata, za 2017. godinu, GFI predali su dva mala poduzeća i 34 mikro poduzeća.

Općina	Godina	Br. poduzetnika	Izraženo u milijunima kuna
			Poslovni prihod
Općina	2014.	26	61,7
Podturen	2017.	36	54,1

Tablica 9, Broj poduzetnika i ukupan prihod za godine 2014. i 2017. na području Općine Podturen
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz Analize financijskih rezultata poslovanja poduzetnika RH u 2014. godini po gradovima i općinama i registra poduzetnika HGK

Prema djelatnostima (graf 1.) najviše poduzetnika posluje u građevinarstvu. Udio poduzetnika koji posluju u građevinarstvu na području općine iznosi 3% od ukupnog broja poduzeća u toj djelatnosti u Međimurskoj županiji. Nakon građevinarstva najviše poduzetnika djeluje u sektoru prerađivačke industrije. Udio poduzetnika

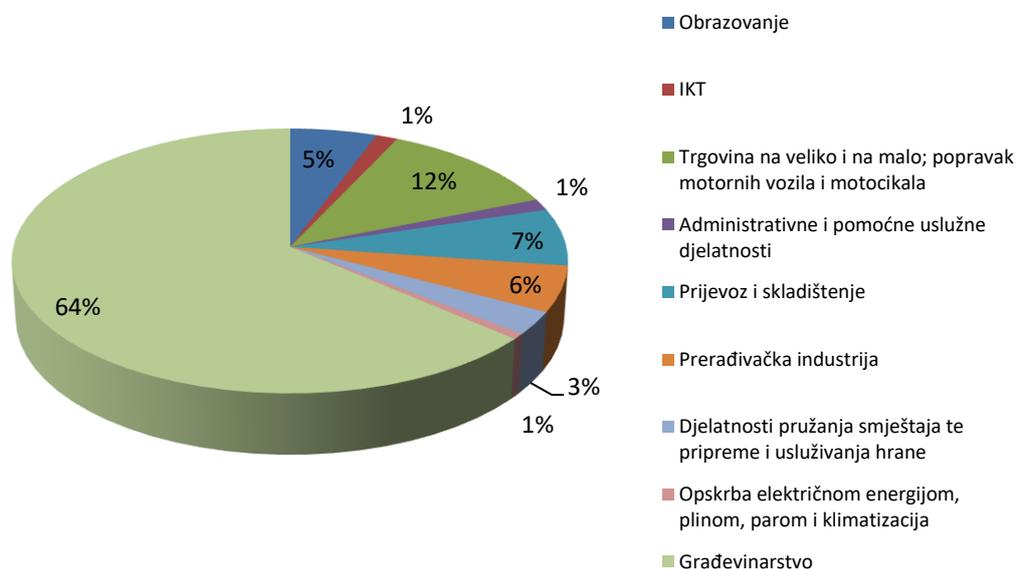
koji posluju u sektoru prerađivačke industrije na području općine iznosi 1,42% od ukupnog broja poduzeća u toj djelatnosti na prostoru županije. Udio poduzetnika koji se bave trgovinom na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala na području općine iznosi 0,76% od ukupnog broja poduzeća u toj djelatnosti na području županije. Prema podacima HGK (graf 2.), najviše je zaposlenih u građevinskom sektoru, 91 osoba, što je 2,98% od ukupnog broja zaposlenih u navedenom sektoru na razini Međimurske županije. Zatim, sljedeća djelatnost po broju zaposlenika na području općine je sektor trgovine na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala s 17 zaposlenih osoba što čini 0,54% svih zaposlenika na području županije u toj djelatnosti. Potrebno je još izdvojiti 10 zaposlenih osoba u sektoru prijevoza i skladištenja, koji čine 1,42% zaposlenika u navedenom sektoru na razini županije. Najveća prosječna plaća (graf 3.) na području općine isplaćuje se u prerađivačkom sektoru, oko 4.700 kuna neto. Uspoređujući podatke o prosječnoj plaći na razini općine s podacima iz publikacije "Informacija o stanju i kretanjima međimorskog gospodarstva u 2017." može se zaključiti da je prosječna plaća u navedenom sektoru u rangu prosječne plaće na razini Međimurske županije. Nešto više od županijskog prosjeka (3.260 kuna) isplaćuje se u sektoru administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti, 3.385 kuna. Ostale plaće na području općine su ispod prosjeka županije. Po ostvarenom poslovnom prihodu najznačajnija poduzeća su: **MEGRAD 3B d.o.o.**, **INTER-VILIČAR d.o.o.**, **CENTAR M d.o.o.**, **PRIJEVOZ-VARGA d.o.o.** i **LEPEN d.o.o.**

■ Broj poduzetnika prema djelatnostima na području općine Podturen 2017. godine

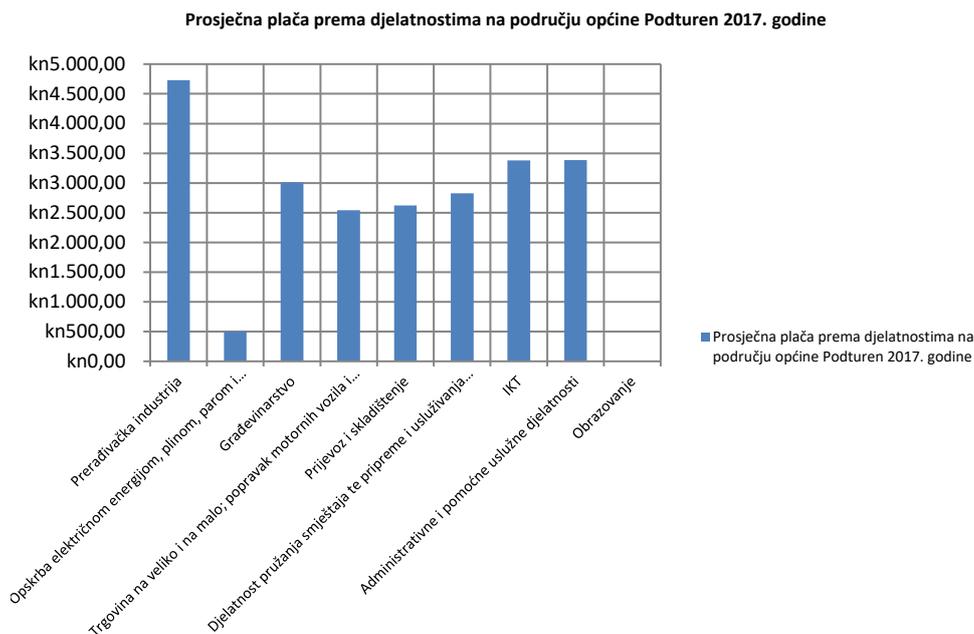

Graf 1, Broj poduzetnika prema djelatnostima na području općine Podturen 2017.
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima HGK

Broj zaposlenih prema djelatnostima na području općine Podturen 2017. godine

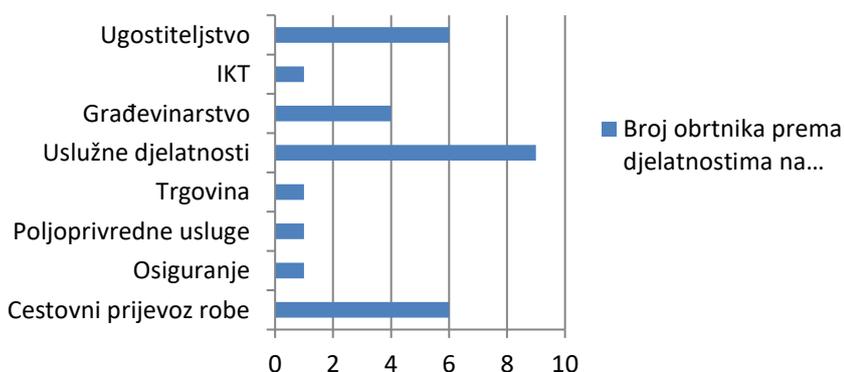

Graf 2, Broj zaposlenih prema djelatnostima na području općine Podturen 2017. godine
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima HGK

Graf 3, Prosječna plaća prema djelatnostima na području općine Podturen 2017. godine
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima Fine

Podaci Hrvatske obrtničke komore – Obrtnička komora Međimurske županije navode da je 2011. godine na području Općine Podturen poslovalo 33 obrtnika. Godine 2017. prema Obrtnom registru posluje 29 obrtnika, što predstavlja smanjenje u broju obrtnika za oko 12%. Smanjenje obrta karakteristično je za cijelo područje Međimurske županije, ne samo za područje Općine Podturen. U periodu od 2014.-2017. broj obrta smanjio se za 53 te prema podacima iz 2017. na području Međimurske županije posluje 1.203 obrta. Prema podacima Obrtnog registra na području općine najviše obrta djeluje u uslužnim djelatnostima (9), zatim u ugostiteljstvu (6) i cestovnom prijevozu (6).

Graf 4, Broj obrtnika prema djelatnostima na području općine Podturen
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima Obrtnog registra za Općinu Podturen 2017. godine

Jedan od bitnijih indikatora za stanje gospodarstva u općini jest i robna razmjena, odnosno omjer uvoza i izvoza (tablica 10.). Podaci o izvozu i uvozu obuhvaćaju svu robu koja se uvozi ili izvozi iz općine, a temelji se na podacima Jedinственe carinske deklaracije o izvozu i uvozu roba. DZS je 2013. godine, zbog novog načina prikupljanja i obrade podataka prestao pripremati i objavljivati podatke po općinama. Stoga, posljednji dostupni podaci o robnoj razmjeni općine potječu iz 2012. godine. Iz tablice je vidljivo da je u razdoblju od 2010. do 2012. godine izvoz uvijek bio veći negoli uvoz. Najviši izvoz, ali i uvoz robe bio je 2012. godine kada se uvezla roba u vrijednosti od 9,4 tisuće kuna, a izvelo robe u vrijednosti od 15,7 tisuća kuna. Budući da podaci o izvozu i uvozu Međimurske županije za razdoblje 2015.-2017. (tablica 11) prikazuju trgovinski suficit na području županije, za pretpostaviti je da se pozitivan trend ostvarivanja trgovinskog suficita nastavio ostvarivati i na području Općine Podturen.

Općina	Godina	Izraženo u tisućama kuna	
		Izvoz	Uvoz
Općina Podturen	2010.	8.621	6.881
	2011.	15.729	9.451
	2012.	14.040	6.964

Tablica 10, Izvoz i uvoz po općinama 2010.-2013.

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a za Općinu Podturen 2010.-2013.

Županija	Godina	Izvoz	Uvoz
Međimurska županija	2015.	3.785.474	3.198.255
	2016.	4.155.733	3.425.542
	2017.	4.626.975	3.860.923

Tablica 11, Izvoz i uvoz Međimurske županije u razdoblju od 2015. do 2017. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima dostupnim iz brošure "Međimurska županija u brojkama 2017."

3.2. Poduzetničke zone

Općina Podturen razvija poslovnu zonu u području naselja Sivica. Zona je veličine 22 tisuće m², a planira se otkupiti ili dobiti na korištenje državno zemljište čime bi poslovna zona narasla na 70 tisuća m². Na području poduzetničke zone izgrađena je potrebna komunalna infrastruktura te je u zonu uloženo sveukupno 2,5 milijuna kuna prema izvješću o obavljenoj reviziji za "Osnivanje i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona na području Međimurske županije" iz 2014. godine.

U općini postoji i gospodarska zona veličine 133 tisuće m² koja se nalazi na području naselja Podturen. Prema pregledu poslovnih zona iz 2015. planira se otkupiti državno zemljište, pripremiti dokumentacija i započeti s izgradnjom potrebne infrastrukture.

Budući da Općina Podturen mogućnost za razvoj vidi u razvoju održivog turizma, a time i u zaštiti prirode, preporuka je da se u poduzetnoj i gospodarskoj zoni usmjeri na razvijanje zelenog poduzetništva.

3.3. Poljoprivreda

Poljoprivredna proizvodnja uvjetovana je mikroklimom te reljefom prostora. U Općini Podturen za poljoprivrednu proizvodnju najpogodniji je južni dio općine kojim dominiraju obradive poljoprivredne površine. Dominantne ratarske kulture na području općine su, kao i u većini područja Međimurske županije, pšenica, kukuruz i krumpir. Također, na području općine proizvode se buće te bućino ulje koje postaje sve traženiji artikl na domaćim i stranim tržištima. Na području Općine Podturen 2014. godine poslovalo je ukupno 298 OPG-a (tablica 12.). Najviše je OPG-a bilo na području naselja Novakovec, njih 81, što je činilo 27,1% od ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava na području općine. Potom, drugo po broju OPG-a bilo je naselje Sivica s 76 registriranih OPG-a ili 25,5% od ukupnog broja OPG-a na području općine. Po broju OPG-a 2014. godine potrebno je još izdvojiti i samo naselje Podturen s 73 registrirana OPG-a što je činilo 24,4% od ukupnog broja OPG-a u općini. Podaci iz brošure "Međimurska županija u brojkama 2017." (tablica 13.) pokazuju pad broja OPG-a u odnosu na 2014. godinu na području općine. Prema navedenom izvoru na području općine 2017. godine poslovalo je 242 OPG-a.

Naselje	OPG	Obrt	Ostali	Trgovačko društvo	Zadruga	Ukupno
Celine	11	0	0	0	0	11
Ferketinec	17	0	0	0	0	17
Miklavec	40	0	0	0	0	40
Novakovec	81	0	1	0	0	82
Podturen	73	0	0	0	0	73
Sivica	76	0	0	0	0	76
Ukupno	298	0	1	0	0	299

Tablica 12, Broj i registracijski oblik subjekta koji su registrirani za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti na području općine Podturen

Izvor: Izrada autora prema podacima iz Lokalne razvojne strategije LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine

Općina	OPG	Obrt	Ostali	Trgovačko društvo	Zadruga	Ukupno
Podturen	242	0	0	0	0	242

Tablica 13, Broj OPG-a na području Općine Podturen 2017. godine

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz brošure "Međimurska županija u brojkama 2017."

Prema podacima brošure "Međimurska županija u brojkama 2017." (tablica 14.) najveća površina poljoprivrednih parcela iskorištena je za oranice, 1.038 hektara, što

čini oko 95,5% od ukupne poljoprivredne površine na području općine. Na ostale poljoprivredne površine otpada zanemarivi postotak.

Općina	Parametar	Oranica	Staklenik/ plastenik	Livada	Pašnjak	Voćne vrste	Ukupno
Podturen	Površina	1.038,37	0,41	42,3	0,86	13,33	1.089,61

Tablica 14, Površina parcele po vrsti upotrebe poljoprivrednog zemljišta na području općine Podturen
Izvor: Izrada autora prema podacima iz brošure "Međimurska županija u brojkama 2017."

U stočarskoj proizvodnji na području Općine Podturen (tablica 15.) prevladavaju gospodarski subjekti koji se bave svinjogojstvom, njih 256, što čini 65,9% od ukupnog broja stočarskih proizvodnih subjekata. Svinjogojstvo, po broju gospodarskih subjekata, slijedi peradarstvo s 116 subjekata, odnosno 29,8% od ukupnog broja gospodarstava na području općine. Ostale stočarske grane na području Općine Podturen čine zanemariv postotak.

JLS	Goveda	Konji	Ovce	Perad	Svinje	Ukupno
Podturen	13	1	2	116	256	388

Tablica 15, Pregled subjekata u stočarskoj proizvodnji na području općine Podturen
Izvor: Izrada autora prema podacima iz Lokalne razvojne strategije LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. Godine i brošuri "Međimurska županija u brojkama 2017."

Veliku prepreku daljnjem razvoju poljoprivredne djelatnosti u Općini Podturen predstavlja rascjepkanost obradivih površina na manje čestice. Uz spomenuti problem raštrkanosti površina, uzroci nekonkurentnosti lokalne poljoprivrede mogu se pronaći i u samodostatnoj proizvodnji, slaboj iskorištenosti modernih tehnologija u proizvodnji, neorganiziranom izlasku na tržište, nedostatku kvalificirane radne snage, nedostatnoj specijalizaciji proizvodnje, neriješenim imovinsko-pravnim odnosima te niskim otkupnim cijenama. Okrupnjavanje zemljišta, neriješeni imovinsko-pravni odnosi te zapuštene poljoprivredne površine predstavljaju osnovni problem općine koji onemogućuje razvoj konkurentne poljoprivredne proizvodnje, a time i ruralni razvoj općine. Problem je moguće riješiti kroz sustavnu komesaciju zemljišta uz pomoć zaduženog tijela JLP(R)S. Problem samodostatnosti u proizvodnji, nedostatak specijalizacije i neorganiziranost izlaska na tržište moguće je riješiti uz pomoć zadruga ili gospodarskog subjekta koji se bavi finalnom preradom sirovina. Time bi se osigurao stalni otkup te mogućnost planiranja razvoja i daljnja specijalizacije OPG-a. Također, mogućnosti za alternativnu, tj. ekološku proizvodnju na južnom dijelu općine vrlo su značajne. Osnova preorijentacije u proizvodnji je nezagađeno tlo, privlačan krajobraz te interes dionika, tj. ljudski potencijal.

3.4. Šumarstvo

Sjeverni dio Općine Podturen obiluje šumskim područjima. Prema podacima državne uprave za katastar općina ima 308,2 ha šuma, od čega je 222,87 ha u privatnom, a 85.33 ha u državnom vlasništvu. Na području općine u gospodarsku jedinicu Donjeg Međimurja spadaju šume uz rijeku Muru te gospodarska šuma *Dubrava* između Sivice i Podturna. Županija je definirala šume u zoni starog korita rijeke Mure kao zaštitne šume (riječna erozija) što zahtjeva obraćanje pažnje na sukcesivnu sječu i obnovu šuma. Najzastupljenije vrste drveta u gospodarskoj jedinici Donjeg Međimurja su topola, hrast lužnjak, vrba, bagrem, crna i bijela joha i grab. Privatne šume za sada nemaju jedinstveni program gospodarenja, posljedica čega je izostanak obnove, a time i zamjena vrijednih vrsta, hrasta lužnjaka, hrasta kitnjaka itd. Budući da privatne šume nemaju program gospodarenja šumom ključno je da Općina Podturen teži ispunjenju sljedeći ciljeva: očuvanje bioraznolikost šuma, pošumljavanje, sprječavanje prenamjene šumskog u poljoprivredno/građevinsko zemljište, racionalno gospodarenje šumskim resursom, organizacija službe za stručni rad i nadzor te poticanje urbanog šumarstva, odnosno ozelenjivanje naselja, poduzetničkih zona i zona sporta i rekreacije.

3.5. Lov i ribolov

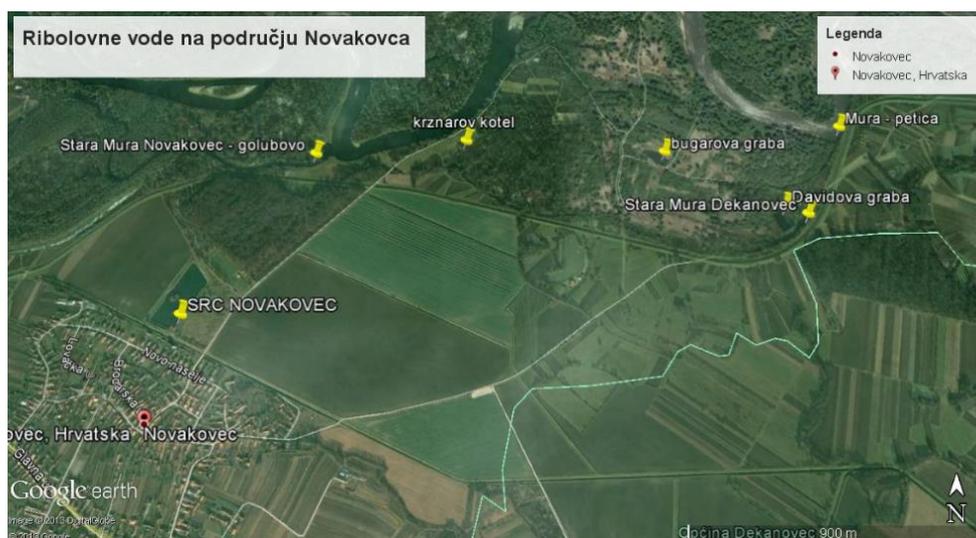
Lovstvo se na području Međimurja uspješno organizira unatrag trideset godina. Područje Županije podijeljeno je na 20 zajedničkih lovišta, a jednim dijelom zauzima i državno lovište *Dubrava*. Lovišta su koncesionirana na rok od 10 godina između 19 lovačkih društava i jednog trgovačkog društva. Na području Općine Podturen djeluju dva lovačka društva. Lovačko društvo *Fazan Dekanovec - Podturen* (članovi su lovci iz Sivice, Novakovca i Podturna). Lovno područje ovog društva zauzima pretežiti dio općine. Drugo Lovačko Društvo je *Zec* iz Vratišince (članovi su lovci iz Ferketinca i Miklavca).

LD *Fazan Dekanovec – Podturen* osnovan je 1945. godine pod imenom LD *Dekanovec*, a od 2012. godine djeluje pod nazivom LD *Fazan Dekanovec – Podturen*. Ukupna površina lovišta iznosi 4.094 hektara. U lovištu se pronalaze niske divljači: zec, lisica, patka, fazan, trčka itd. te visoke divljači: srna, jelen i divlja svinja. Danas društvo broji 53 člana koji svojim radom i zalaganjem provode sve mjere za uspješan uzgoj divljači odnosno rade na olakšavanju života, opstanku i razmnožavanju vrsta te sve akcije na podizanju kvalitete i brojnog stanja divljači.

Na području općine djeluju 3 športska ribička društva: ŠRD *Stara Mura* Miklavec, ŠRD *Šaran* Podturen te ŠRD *Ostriž* Novakovec.

ŠRD *Šaran* Podturen osnovana je 1988. godine te je za prvog predsjednika izabran gospodin Josip Plevnjak. Danas klub okuplja 220 sportskih ribolovaca i predstavlja značajan društveni čimbenik. Na obali rukavaca rijeke Mure nalazi se ribički dom u kojem se ne okupljaju samo ribolovci, već i svi zaljubljenici u prirodu. U sportsko natjecateljskom ribolovu ističe se ekipa seniora koja je u vrhu županijskih natjecanja. Osim ribolovnih aktivnosti, društvo je angažirano i u organizaciji raftinga na rijeci Muri.

ŠRD *Ostriž* Novakovec osnovan je 1997. godine. Godine 2000. započela je izgradnja Sportsko-rekreacijskog centra Novakovec veličine 2,5 hektara koji je otvoren 2005. godine. Uz centra kasnije su dograđeni i ostali sadržaji, poput odbojkaškog terena, boćališta, kuhinja, skladište, dječje igralište i drugi. Natjecanja se održavaju redovito, svake godine.

Slika 2, ribolovne vode na području Novakovca

Izvor: <http://www.srdostriz.hr/index.php/o-nama>

3.6. Energetske mineralne sirovine

Prostor Međimurske županije bogat je mineralnim sirovinama te imaju veliki ekonomski značaj za županiju, a posebno za općine i gradove. Budući da je geografski smještena uz rijeku Muru, Općina Podturen obiluje građevnim šljunkom i pijeskom. Prema prostornom planu Međimurske županije, eksploatacija je predviđena sjeveroistočno od naselja Miklavec. Na preostalom prostoru općine nema značajnije eksploatacije mineralne sirovine, osim nekoliko manjih područja legalnoga iskopa

šljunka i pijeska kod naselja Novakovec za potrebe izgradnje zaštitnog nasipa. Na području općine nema nalazišta nafte i plina.

3.7. Turizam

Turizam je, uz poljoprivredu i poduzetništvo, prepoznat od strane Međimurske županije kao ključni sektor za razvoj regije. Atraktivan krajolik s mnoštvom vinograda, poljoprivrednih površina, šuma i manjih naselja izuzetno je pogodan za turističku djelatnost. Na području djeluje regionalna turistička zajednica, TZ Međimurske županije, ali i gradske te općinske turističke zajednice. Njihov zadatak je sustavno osmišljavanje i planiranje novih turističkih aktivnosti kojima se popunjava ponuda destinacije. U suradnji s županijskom TZ općina osmišljava nove turističke sadržaje i ponude.

Sukladno Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o proglašenju i razvrstavanju turističkih mjesta u razrede (NN, 122/09), Općina Podturen proglašena je turističkim mjestom i smještena u **razred D turističkih mjesta**, dok je naselje Novakovec smješteno u **razred C turističkih mjesta**. Trenutna turistička ponuda općine može se podijeliti na religijski/vjerski, kulturni, eko, lovni i ribolovni turizam te ugostiteljstvo. Općina Podturen u sklopu blagdana Sv. Martina, 11. listopada, organizira tradicionalno prošćenje u blizini crkve Sv. Martina. Sama crkva je barokna građevina te je jedna od posjećenijih lokacija. Također, općina obiluje poklonicima i pilovima, najviše u obliku kapelica. Najveća kapelica je ona sv. Ane u Novakovcu, a značajne su još kapelica sv. Florijana u mjestu Podturen koja je najpoznatija. Tu su još kapelica Sv. Trojstva u Miklavcu, kapelica sv. Stjepana Kralja u Celinama te u mjestu Sivice kapelica Uzašašća Kristova. Od velike umjetničke vrijednosti je i podturenska kalvarija ili prikaz razapetog Krista.

Ponuda kulturnog turizma u općini je raznovrsna. Postoji skela za prijelaz rijeke Mure na tri lokacije: u Novakovcu, Podturnu i Miklavcu. Skele su tradicionalni oblik prijevoza preko rijeke Mure te se koriste i danas, budući da na tom području nema mosta, a stanovnici posjeduju obradive površine s druge strane rijeke. Skele imaju turistički potencijal u okviru povijesti svakodnevice, tj. oživljavanja načina nekadašnjeg života. Na to se nadovezuje izgradnja tradicionalnog mlina na Muri koji je u planu općine, no trenutno projekt nailazi na poteškoću u obliku neriješenih imovinsko pravnih odnosa. Blistavu budućnost tradicionalne djelatnosti potvrdio je primjer starog mlina koji radi jednom tjedno te se dobiveno brašno pakira u za tu potrebu izrađenim ukrasnim vrećicama i poklanja u posebnim prilikama. Spoj

tradicionalnog obrta uz Muru sa sportskim turizmom kao trekningom, pješačenjem ili cikloturizmom, uz kvalitetnu promidžbu, može postati značajan turistički proizvod (suveneri, mljevenje pšenice itd). U kulturno turističku ponudu općine treba ubrojiti i veoma poznati tradicionalan fašnik u Podturnu te izradu tradicionalnih maski, *Čaplji*. Događaj koji, također posjeduje izniman turistički potencijal.

Ekoturizam zastupljen je u općini sudjelovanjem u projektu *Ekomuzej Mura*. Zanimljivost muzeja jest da se prostire kroz šest jedinica lokalne samouprave. U Međimurskoj županiji: Općina Sveti Martin na Muri, Općina Podturen i Grad Mursko Središće, a u području Prekmurja (Slovenija): Općina Beltinci, Grad Lendava i Općina Raskrižje. Bogatstvu i raznolikosti kulturno-povijesnog nasljeđa područja Ekomuzej Mura svakako doprinose artefakti pronađeni od prapovijesnog razdoblja do objekata iz feudalnog razdoblja, baroknih sakralnih objekata (crkve, raspela), privatne etnološke zbirke, objekti ruralne tradicijske graditeljske baštine (mlinovi, kuće, kleti), a tu su i očuvane tradicijske djelatnosti (izrade slamnatog krova, pletenja cekera, tkalačke vještine, lončarstvo, ciglarstvo, skelarstvo, mlinarstvo) te bogata folklorna baština.

Lovni i ribolovni turizam neiskorišteni su turistički potencijal na području općine, no ne postoji osmišljena strategija razvoja te vrste turizma. Dok nedostatak strategije predstavlja nedostatak, ljudski potencijali, odnosno lovno-ribolovni klubovi koji provode mjere obogaćivanja faune na području općine te održavanja čistoće prirodnih resursa, predstavljaju prednost. Posebice treba izdvojiti, kao turistički potencijal, mnogobrojna natjecanja u organizaciji lokalnih klubova, posebno treba istaknuti ribička društva koja posjeduju veliko iskustvo u organizaciji natjecanja. Povezanim i smišljenim djelovanjem klubova i Općine Podturen, lovno-ribolovni turizam može potaknuti veliki interes posjetitelja te tako postati bitan turistički proizvod općine. Ipak, kao početna aktivnost za bilo kakvo buduće djelovanje predlaže se zajedničko sudjelovanje općine i klubova u izradi strategije razvoja lovnog i ribolovnog turizma. U ugostiteljstvu se kao glavni problem nameće nedostatak objekata s cjelokupnom turističkom ponudom, kao recimo smještaj na obiteljskim farmama ili "agro-apartmani" s dodatnim turističkim sadržajem. Izgradnjom smještajnih jedinica s cjelokupnom turističkom ponudom otvara se mogućnost za gospodarskom suradnjom s lokalnim OPG-ovima čime bi se za njih otvorilo novo tržište na koje mogu plasirati svoje finančne proizvode.

Uz navedene turističke potencijale, općina posjeduje velike mogućnosti za razvoj sportsko-rekreativnog, ruralnog i adrenalinskog turizma uz Muru. U očekivanju ulaska u šengenski prostor razvit će se dodatne mogućnosti za razvoj sportsko-rekreativnog i adrenalinskog turizma na području rijeke Mure. Ostali preduvjeti za razvoj navedenih vrsta turizma su netaknuta priroda, pogodan reljef i blizina većih gradskih središta, dok je najveći nedostatak Općine Podturen nepostojanje turističkog sadržaja te kvalitetne turističke infrastrukture. Iz identificiranih turističkih nedostataka proizlazi potreba za izgradnjom kvalitetnog smještaja, trasiranje i osmišljavanje biciklističkih poučnih staza, ruta za kajake, kanu te čamce i osmišljavanje turističke ponude koja će u jedan turistički paket uklopiti sportsko-rekreativan te adrenalinski sadržaj s gastronomskom ponudom lokalnih OPG-a.

3.8. Članstvo u LAG-u

Općina Podturen član je **Lokalne akcijske grupe Međimurski doli i bregi** od lipnja 2015. godine. LAG se prostire na području četrnaest jedinica lokalne samouprave, zapadnog i središnjeg dijela Međimurske županije, a to su: Belica, Domašinec, Gornji Mihaljevec, Mala Subotica, Mursko Središće, Nedelišće, Podturen, Pribislavec, Selnica, Strahoninec, Sveti Juraj na Bregu, Sveti Martin na Muri, Šenkovec i Štrigova. Neki od ciljeva LAG-a su promicanje održivog razvoja, poticanje međusektorskog partnerstva i povezivanje razvojnih aktivnosti i projekata, podizanje kvalitete života na području LAG-a koristeći sredstva iz EU fondova i drugih donatora, promicanje načela europskog aktivnog građanstva, razvijanje sinergije i umrežavanje između svih dionika koji mogu doprinijeti razvoju područja LAG-a itd.

4. Komunalna infrastruktura

Razvijena infrastruktura temelj je kvalitete života stanovnika nekog područja i neophodan preduvjet razvoja. Bez razvijene infrastrukture, što uključuje prometnu, komunalnu i informacijsko-komunikacijsku infrastrukturu, razvoj je uvelike otežan.

4.1. Prometna infrastruktura

Područje Međimurske županije prometno je značajno jer se nalazi na tromeđi s Mađarskom i Slovenijom te na sjecištu međunarodnih prometnih tijekova. Kroz županiju prolazi dio autoceste Zagreb – Goričan, glavne prometnice koja povezuje središnju Europu s Jadranom. Također, na području županije nalaze se tri međunarodna cestovna i dva međunarodna željeznička prijelaza. Naselja Općine Podturen međusobno su povezana i uključena u prometni sustav Međimurske županije. Glavne prometne pravce u općini čine županijske prometnice ŽC2003 G.P. Bukovje - Mursko Središće – Hodošan, tzv. «murska magistrala» u pravcu sjeverozapad – jugoistok paralelno s rijekom Murom i ŽC2017 u pravcu jugozapada prema gradu Čakovcu.

U općini postoje dvije lokalna cesta: LC20029 Ferketinec (ŽC2003) – Celine – Sivica (ŽC2017) i LC20020 Gornji Kraljevec (Ž2010) – Sivica (Ž2017). Na području općine nalazi se 2,64 km pješačko-biciklističkih staza, 10,40 km županijskih cesta te 6,70 km lokalnih cesta. Po završetku proširenje kapaciteta Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na ostala naselja općine potrebno je obnoviti te modernizirati nerazvrstane ceste u naseljima za što će se izdvojiti otprilike 15 milijuna kuna. Osim navedenih prometnica, na području općine asfaltirane su gotovo sve ostale ceste i ulice unutar naselja.

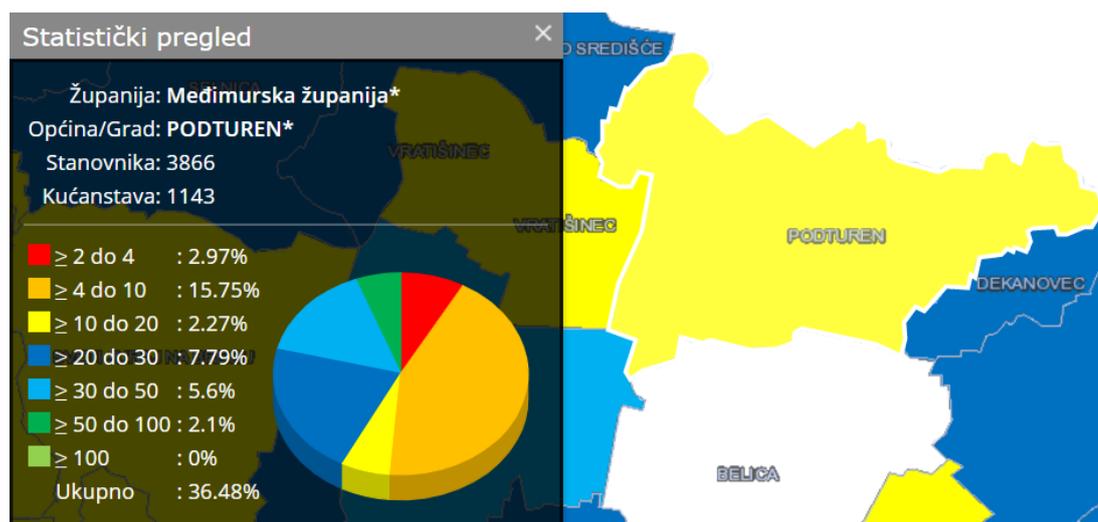
Karta 4, Cestovni promet - postojeće stanje
Izvor: PUR Podturen

Općina je autobusnom linijom povezana sa središtem županije. Autobus za vrijeme trajanja nastave vozi 8 puta dnevno, dok tijekom školskih praznika vozi 4 puta dnevno. Prema Razvojnoj strategiji Međimurske županije do 2020. godine postoji mogućnost za *"... realizaciju inicijative u pograničnim područjima županije za novim prometnim pravcima i mostovima kako bi se mogle ostvarile veze s pograničnim područjima..."* te u skladu s time otvaranje novih graničnih prijelaza. Budući da izgradnja mosta i otvaranje prekograničnog prijelaza nadilazi ingerenciju Općine Podturen te ovisi višim instancama, ponajviše o Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture, Hrvatskim cestama te Međimurskoj županiji, projekt se navodi kao jedna od mogućnosti za daljnji gospodarski razvoj Općine Podturen. Ipak, ako dođe do realizacije projekta na području općine, Općina Podturen će aktivno zastupati svoja stajališta, koja su definirana i ovom Strategijom, za ekološki održivim turizmom te zaštititi prirode, odnosno dijela Regionalnog parka Mura-Drava koji se nalazi na području općine.

4.2. Telekomunikacijska infrastruktura

Telekomunikacije spadaju u djelatnost koja se, zahvaljujući tehnološkom napretku, izuzetno brzo razvija, no uvjetuje i neprestano prilagođavanje telekomunikacijskih sustava unutar prostora Općine Podturen. Fiksna mreža podložna je neprestanim rekonstrukcijama i zamjeni zastarjelih prijenosnih uređaja suvremenijima. U općini izgrađene su mjesne TK centrale u naseljima Podturen i Miklavec.

Općina Podturen je mrežno pokrivena od strane tri najveća teleoperatera u Hrvatskoj: Vip-a, T-com-a i Tele 2. Bitno je napomenuti da svi operateri pokrivaju većinu općine LTE mrežnom tehnologijom, poznatijom kao 4G, s brzinom oko 150 Mbit/s. Dok Vip i T-com pokrivaju cijelo područje navedenom tehnologijom, Tele 2 područje oko Celine i Sivica pokriva tek UMTS mrežnom tehnologijom poznatijom kao 3G. S druge strane, prema podacima HAKOM-a područje općine u prosjeku ima brzinu širokopojasnog pristupa u privatnim kućanstvima od 10 do 20 Mbit/s (Karta 5.). Mrežna brzinom od 10 do 20 Mbit/s predstavlja nedostatak za daljnji razvoj gospodarstva, ali i za kvalitetu života stanovništva u naseljima općine. Navedeno upućuje na potrebu ulaganja u daljnji razvoj mrežne infrastrukture za što je potrebno izraditi PRŠI (Plan razvoja širokopojasnog interneta) za zajednicu općina u okruženju.

Karta 5, Prikaz širokopojasnog pristupa na prostoru Općine Podturen
Izvor: HAKOM

4.3. Elektroopskrba

Općinom Podturen prolazi 110 kV dalekovod Čakovec – Mađarska i 35 kV dalekovod TS Dekanovec – TS Mursko Središće. Mreže elektroopskrbe područja općine su izvedene kao pretežito zračne, te dijelom i podzemne, a električnom energijom se opskrbljuju sva domaćinstva, tj. 1405 domaćinstava na području općine.

4.4. Plinoopskrba

Opskrba Županije plinom bazira se na izgradnji sustava koji osigurava dotok plina iz dva glavna smjera – Varaždin i Legrad, spojenih u prsten. Na području Općine Podturen plinoopskrbom upravlja tvrtka Međimurje plin d.o.o. Općina se opskrbljuje iz Murskog Središća srednjetačnim plinovodom od 3 bara. Sva naselja u sastavu općine osim romskog naselja imaju izvedene plinske mreže. Općinom prolazi jadranski naftovod (JANAF) – dionica NT Virje - NT Lendava. Na području općine duljina plinovoda iznosi 38,2 tisuće metara na koji je priključeno 842 kućanstva. Ukupna potrošnja plina na području općine iznosi 7.768 kWh (tablica 16).

Općina	Duljina plinovoda (m)	Broj priključaka	Potrošnja plina (kWh)
Podturen	38.232	842	7.768.402

Tablica 16, Podaci o opskrbi plinom na području Općine Podturen 2015. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima iz Lokalne razvojne strategije LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine

4.5. Vodoopskrba

Prema prostornom planu Općine Podturen iz 2014. sustav vodoopskrbe je dovršen. Iz vodocrpilišta u Nedelišću opskrbljuje se 80% stanovništva županije, dok se ostatak namiruje iz vodocrpilišta Prelog. Iz vodocrpilišta se opskrbljuje donje Međimurje, pa stoga i naselja općine. Zdravstvenu ispravnost vode za piće iz javne vodovodne mreže kontrolira laboratorij Međimurskih voda. Na području općine vodoopskrbom upravlja tvrtka Međimurske vode d.o.o. Najveći postotak priključenosti (tablica 17) na području općine ima naselje Sivica s 88%, zatim naselje Celine 83% te naselje Podturen s 72%.

Naselje	Ukupni br. kućanstva	Kućanstva i kućni savjeti	Gospodarstvo i ustanove	Postotak priključenosti kućanstava
Celine	124	103	4	83%
Ferketinec	74	39	1	53%
Miklavec	169	75	5	44%
Novakovec	341	194	5	57%
Podturen	521	375	26	72%
Sivica	219	193	14	88%
Ukupno:	1.448	979	55	68%

Tablica 17, Priključenost na vodovodnu mrežu 2015. godine

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz službene mrežne stranice Međimurskih voda

4.6. Odvodnja otpadnih voda

Međimurske vode su u razdoblju od siječnja 2012. do kraja prosinca 2016. uspješno provele projekt izgradnje "Odvodnog sustava naselja općine Podturen – odvodnja sanitarnih otpadnih voda". Projekt je sufinanciran iz sredstava Europske unije, iz Kohezijskog fonda - Operativni program Zaštite okoliša 2007-2013. Prioritetna os: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama. U sklopu projekta izvršeni su radovi izgradnje gravitacijske kanalizacijske mreže u duljini od 8.573 m i tlačne kanalizacijske mreže u duljini od 40 m te jedna precrpna stanica kapaciteta 4,5 l/s, čime je omogućeno 583 novih priključaka na sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u naselju Podturen. Također, istočno od naselja Podturen već ranije je izgrađen Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, kapaciteta 5.900 ES financiran iz sredstava EU fondova,

na koji je trenutno spojeno samo naselje Podturen, a u kasnijim fazama izgradnje odvodnog sustava planira se priključenje ostalih naselja općine, a u konačnoj fazi i sva naselja cjelokupne Aglomeracije Belica – Držimurec – Turčišće – Podturen, s proširenje kapaciteta Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na 17.600 ES. Projektna dokumentacija za navedenu Aglomeraciju, prema podacima iz Međimurskih voda, završena je 2017. godine te su radovi trebali započeti 2018. godine, ali su odgođeni za 2019. godinu. Do trenutka izgradnje Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda sanitarno-fekalne vode potrebno je zbrinjavati u vodonepropusnim septičkim jamama zatvorenog tipa (bez preljeva i ispusta) koje je potrebno prazniti po ovlaštenom poduzeću, a tehnološke otpadne vode potrebno je nakon tretmana propisanog Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije otpadnih voda (NN 80/13) za ispuštanje u sustav javne odvodnje, skupljati u vodonepropusnim sabirnim jamama koje treba redovito prazniti po za to ovlaštenom poduzeću.

Općina Podturen prema podacima iz Međimurskih voda (tablica 18.) ima kanalizaciju mrežu dužine 8.613 metara koja je u vlasništvu Međimurskih voda d.o.o. Na kanalizacijsku mrežu sveukupno je pripojeno 239 domaćinstva što čini 46% od ukupnog broja domaćinstva na području općine.

Općina	Sanitarna kanalizacija	Sveukupna dužina (m ²)	U vlasništvu Međimurskih voda	Ukupno domaćinstva	Br. priključenih domaćinstva	Postotak priključenosti domaćinstva	Mogućnost priključenja
Podturen	8.613	8.613	8.613	521	239	46%	100%

Tablica 18, Pregled izgrađenosti kanalizacijskih mreža na području Općine Podturen iz 2016. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima Međimurskih voda (stanje na dan 31.12.2016.)*

*prikazani podaci odnose se na dio kanalizacijske mreže koju su izgradile Međimurske vode

4.7. Gospodarenje otpadom

Prema planu gospodarenja otpadom Općine Podturen za razdoblje od 2018. do 2023. sadašnji sustav za gospodarenje otpadom provodi tvrtka „**MURS EKOM**“ d.o.o. iz Murskog Središća. Dosadašnji koncesionar nije do kraja usklađen sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom u dijelu sakupljanja biorazgradivog komunalnog otpada. Stoga će od 1.1.2019. poslove prikupljanja miješanog komunalnog otpada, korisnog otpada i glomaznog otpada na području općine obavljati **GKP PRE-KOM d.o.o.**

Početkom 2018. godine Općina Podturen pridružila se sustavu gospodarenja otpadom koji čine općine Goričan, Donji Kraljevec, Sveta Marija, Donji Vidovec, Donja Dubrava, Kotoriba, Belica, Dekanovec, Domašinec, Grad Prelog i GKP PRE-KOM

d.o.o. Zajedničkim sustavom gospodarenja otpadom na području 10 JLS ispunjene su sve obaveze iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom (članak 28.).

Sav otpad na području općine prikuplja se na kućnom pragu te ga nije potrebno nikuda odnositi ili voziti. U sustav gospodarenja otpadom trenutno je uključeno 1042 domaćinstva od 1196 domaćinstva evidentiranih prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine. Jedan dio domaćinstva još uvijek izbjegava obavezu uključivanja u sustav, te bi se uključenje u sustav gospodarenja otpadom mogao povećati jačim djelovanjem komunalnog redarstva.

Miješani komunalni otpad sakuplja se svakih 14 dana te se odlaže na odlagalištu u Koprivničkom Ivancu u vlasništvu tvrtke Piškornica-sanacijsko odlagalište d.o.o.

Biorazgradivi otpad u domaćinstvima na području općine se odvojeno prikuplja u posude od 50 litara te se sakuplja svakih 14 dana i odvoze se u kompostanu u Prelogu.

Korisni otpad u koji pripadaju papir, plastika, staklo, tetrapak i metalna ambalaža po domaćinstvima odvojeno se sakupljaju i odvoze jednom mjesečno. Odvojeni korisni otpad odvozi se u reciklažno dvorište u Gospodarskoj zoni Sjever u Prelogu.

Glomazni otpad se na području općine sakuplja jednom mjesečno te se dodatno obrađuje, sortira i razvrstava, a korisni otpad se predaje na ponovnu obradu. Ostati dio glomaznog otpada koji se ne može iskoristiti odlaže se na odlagalištu u Koprivničkom Ivancu u vlasništvu tvrtke Piškornica-sanacijsko odlagalište d.o.o.

Problematican otpad je otpad koji obično ne nastaje u kućanstvima, a u njega spadaju: kiseline, lužine, fotografske kemikalije, akumulatori, pesticidi, baterije itd. Opasni otpad mora se predati u reciklažno dvorište sukladno važećem cjeniku.

Ostali otpad koji nije biorazgradiv odvozi se uz sortirnicu korisnog otpada u Prelogu gdje se čisti od nečistoća i balira. Bale se zatim predaju ovlaštenim sakupljačima na uporabu. Građevinski otpad odvozi se u reciklažno dvorište tvrtke Pavlic-Asfalt-Beton u Goričanu, dok se animalni otpad sakuplja u veterinarskoj stanici Prelog i u Bioinstitutu Čakovec.

Prema količini otpada po vrstama sakupljenog otpada na području općine (tablica 19.) u razdoblju od 2014. do 2016. godine najviše je odvezeno miješanog komunalnog otpada te je iznosio najveći postotak odvezenog otpada, oko 70-tak posto.

Općina Podturen	2014.	2015.	2016.
Miješani komunalni otpad (t)	317,26	311,22	329,05
Glomazni otpad (t)	0	0	21,09
Biorazgradivi kom. otpad (t)	0	0	0
Papir (t)	28,56	27,36	29,60

Plastika (t)	34,94	39,25	31,67
Metal (t)	7,04	9,18	13,61
Tetrapak (t)	7,05	6,65	6,22
Staklo (t)	22,7	21,54	18,61
Gume (t)	0	0	2,16
Lampioni (t)	0	0	7,84
Elektronički otpad (t)	0	0	2,57
Baterije (t)	0	0	0,05
Tekstil (t)	0,9	1,5	1,36
Ukupno:	418,45	416,70	463,83

Tablica 19, Količine otpada po vrstama sakupljenog otpada na području Općine Podturen
Izvor: Plan gospodarenja otpadom Općine Podturen za razdoblje 2018-2023. godine

4.8. Groblja

Na području Općine Podturen postoje tri groblja. Groblja se nalaze u naseljima Miklavec, Podturen i Sivica. Groblja u naseljima Miklavec i Podturen smještena su unutar granica naselja, uz sakralne objekte. Groblje u mjestu Sivica nalazi se izvan granica naselja.

Uz groblja su izgrađene grobne kuće, odnosno mrtvačnice te su uređeni prilazi. U naseljima Podturen, Miklavec i Sivica postoje parkirališta za automobile. Groblja zadovoljavaju trenutne potrebe te je Općina Podturen osigurala prostor za daljnje širenje groblja.

5. Društvene djelatnosti i infrastruktura

Razvojne potrebe i potencijali područja, u domeni društvenih djelatnosti, analizirani su kroz segmente javne uprave, odgojno-obrazovnu infrastrukturu, zdravstvo i socijalnu zaštitu, javne prostore, sportsko-rekreativne sadržaje i infrastrukturu te civilno društvo.

5.1. Javna uprava

Općina Podturen svoj organizacijski ustroj ima definiran sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te samoupravni djelokrug Statutom Općine Podturen. Sukladno donesenom Statutu tijela Općine su Općinski načelnik i Općinsko vijeće. Prema Statutu Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti čiji mandat traje 4 godine te zastupa Općinu dok Općinsko vijeće vrši ulogu predstavnika građana Općine te donosi akte u okviru prava i dužnosti Općine. Općina je u osnovala mjesne odbore u naseljima Novakovec, Podturen, Sivica, Celine, Ferketinec i Miklavec. Općina Podturen u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Općina Podturen ima svoj grb i zastavu, a dan Općine obilježava se na kršćanski blagdan Tijelova. Općina Podturen prema stupnju razvijenosti pripada trećoj skupini jedinica lokalne samouprave prema odluci Vlade Republike Hrvatske od 28. prosinca 2017. godine. U Općini Podturen stalno su zaposlena 3 djelatnika. Proračun Općine Podturen (tablica 20.) u razdoblju od 2015. do 2018. godine konstantno je rastao, uz iznimku 2016. godine.

Općina	Godina	Prihod
Podturen	2015.	6.664.000
	2016.	5.903.000
	2017.	6.470.000
	2018.	9.091.000

Tablica 20, Proračun Općine Podturen za razdoblje od 2015. do 2018. godine
Izvor: Izrada autora prema podacima sa službene mrežne stranice Općine Podturen

5.2. Odgojno obrazovna infrastruktura

U Općini Podturen postoje dvije predškolske ustanove. U naselju Podturen nalazi se privatni dječji vrtić *Mala tratinčica*, a u naselju Sivica djeluje privatni dječji vrtić *Pinokio* koji je područni vrtić privatnog dječjeg vrtića *Dječja mašta* iz Čakovca. Dvije predškolske ustanove pohađa 91 dijete te je ukupno zaposleno 17 djelatnika. U vrtićima se provode redovni programi i predškolsko obrazovanje. Općina korisnicima usluga smještaja djece u dječjim vrtićima sufinancira cijenu smještaja za redovite programe predškolskog odgoja i obrazovanja u iznosu 50% ekonomske cijene dječjeg vrtića za djecu čiji su roditelji zaposleni u Hrvatskoj i 30% ekonomske cijene vrtića za djecu kojima je jedan ili oba roditelja zaposleno u inozemstvu. Samohranim majkama i roditeljima koji imaju dvoje ili više djece u vrtiću Općina sufinancira cijenu smještaja za redovite programe predškolskog odgoja i obrazovanja u iznosu 60% ekonomske cijene dječjeg vrtića. Budući da u općini ne postoji javni dječji vrtić, identificirana je potreba izgradnje javnog dječjeg vrtića čime bi se ostvario jedan od preduvjeta za ostanak mladih obitelji na području općine.

Na prostoru Općine Podturen djeluje osnovna škola Podturen s područnim školama u naseljima Miklavec, Novakovec i Sivica. Osnovnu školu pohađa, zajedno s područnim školama, 315 učenika te je ukupno zaposleno 37 učitelja (tablica 21.). Izvannastavne aktivnosti u školi su: Dodatna nastava iz kemije, geografije, hrvatskog jezika, engleskog jezika, povijesti i matematike, dopunska nastava iz njemačkog jezika, povijesti, matematike, hrvatskog jezika, kemije i engleskog jezika, šah, vjeronauk, INA engleski jezik, grupa mladi tehničari, ekološka grupa, grupa "GUTE KINDER", robotika, tehnička grupa, nogometna grupa, novinarska grupa, prometna grupa, tamburaška grupa, recitatorska grupa, literarna grupa te likovna grupa.

Redovne osnovne škole	Razredi					
	Ukupno I.-IV.		Ukupno V.-VIII.		Ukupno I-VIII.	
	UČ	O	UČ	O	UČ	O
OŠ Podturen	72	5	145	8		
PŠ Miklavec	19	2	-	-	315	22
PŠ Novakovec	33	3	-	-		
PŠ Sivica	46	4	-	-		

Tablica 21, Broj učenika i razrednih odjela u osnovnoj školi te područnim školama Općine Podturen šk. God. 2018./19.
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima ureda državne uprave

5.3. Zdravstvo i socijalna zaštita

Osnovne zdravstvene ustanove na području Županije organizirane su na teritorijalnom principu, tako da je već prema kategoriji ustanove, osigurana gravitacija stanovništva pojedinog dijela Županije najbližoj jedinici. Zdravstvene usluge stanovništvu Općine Podturen osigurane su kroz Dom zdravlja u naselju Podturen s ambulantom opće/obiteljske prakse i stomatološkom ambulantom te privatnom ljekarnom. Na području općine postoje dvije privatne ordinacije, prema podacima "Lokalne razvojne strategije LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine".

Socijalna skrb stanovništva organizirana je kroz državne ustanove i različite udruge koje djeluju na području Županije. U 2018. godini za socijalnu skrb predviđen je iznos od 175 tisuća kuna iz proračuna Općine.

5.4. Javni prostori

Uz vrtić i školu, na području Općine Podturen postoje društveni domovi u Miklavcu, Ferketincu, Novakovcu, Sivici i Podturnu te vatrogasni dom u Sivici. U Celinama postoji kulturno-sportski centar. U društvenim domovima odvijaju se gotovo sve funkcije društvene infrastrukture. Dom služi za održavanje manifestacija, okupljanje građana, kulturne (mjesne i školske) priredbe itd.

5.5. Sportsko rekreativni sadržaji i infrastruktura

U Općini Podturen djeluje nekoliko različitih sportskih udruga. Općina broji 4 nogometna kluba, po jedan u Podturnu, Miklavcu, Sivici i Novakovcu. Također, u općini se nalaze i 3 sportsko-ribolovna te lovačko društvo.

U naselju Podturen nalazi se sportska dvorana izgrađena 2009. godine, malonogometni teren s umjetnom travom te nogometni teren. Također, nogometni te rukometni tereni nalaze se u mjestima Miklavec, Sivica i Novakovec.

5.6. Civilno društvo

U Općini Podturen djeluje 29 organizacija civilnog društva, odnosno udruga vezanih uz razno razne sportske i kulturne aktivnosti za sve dobne skupine.

DSR "sport za sve" Mura Ferketinec ima za cilj poticati, pomagati, razvijati i organizirati sportsko-rekreacijske događaje kao što su: natjecanja, redovna vježbanja, aktivnosti razvijanja ekološke i sportske svijesti među žiteljima kraja, itd.

KUD Podturen od svog osnivanja 1979. djeluje u području kulturne baštine. Društvo broji 85 aktivnih članova koji su raspoređeni u sekcije ili skupine. Pjevačka skupina, dramska, tamburaška, dječja folklorna skupina, međimurski narodni običaji te fašničko-pokladna skupina. U naselju Podturen organizirali su Podturenski fašnik te sudjelovali na mnogim folklornim događajima, poput emisije *Lijepom našom u Murskom Središću*.

Udruga žena Sivica nastala je krajem 2004. godine. Cilj UŽ Sivica je očuvanje međimurske baštine i običaja od zaborava tako što prenose iznimno bogatu međimursku baštinu mlađim naraštajima. Udruga djeluje kroz folklornu sekciju, zbor, tamburašku sekciju, glumačku sekciju te sekciju izrada ručnih radova. Udruga sudjeluje na fašniku u Podturnu te na drugim tradicionalnim priredbama.

Udruga "Turen" osnovana je u prosincu 2006. godine sa petnaestak članova osnivača. Prva predsjednica Udruge bila je gđa. Ljubica Horvat, a u razdoblju od 2007. do 2016. godine udругu je uspješno vodila predsjednica gđa. Ljuba Kolarić. Udruga trenutno broji 48 članova te djeluje kao neprofitna, nepolitička udruga koja za cilj ima razvijati i poboljšavati kvalitetu života mještana na općinskoj i županijskoj razini kroz ostvarivanje raznih kulturnih, sportskih i socijalnih suradnji. Udruga djeluje kroz više sekcija: glumačku, pjevačku, kreativnu, kulinarsku. Sudjeluju u organizacije raznih manifestacija, kao što su Križni put ulicama Podturna, kulturni program pod nazivom "Bijela nedjelja", fašnik i mnoge druge.

Zaštitarsko Ekološka Udruga ČAPLJA osnovana je 2003. godine s ciljem promoviranja ekološke osviještenosti mještana Podturna. Udruga trenutno broji 35 aktivnih članova koji organiziraju ekološke akcije, tribine, obilježavanje dana vezanih uz ekologiju i aktivnostima koje provodi općina.

Udruga mladih Podturen osnovana je 2016. te broji oko 80 članova s ciljem udruživanja mladih osoba s područja Općine Podturen. Udruga djeluje na području kulturnih, glazbenih, znanstvenih, sportskih, ekoloških, humanitarnih i drugih sadržaja vezanih uz studentski i općedruštveni život, a posebno kroz sadržaje kojima je zadatak promoviranje i očuvanje međimurske tradicije i kulture.

Limena glazba općine Podturen rodila se na inicijativu gosp. Antonija Baranšića, profesora trube iz Domašince, te Općinskog načelnika gosp. Josipa Lepena krajem 2014. godine. Udruga je službeno osnovana te upisana u registar udruga 17. veljače 2015. godine. Ulogu vođenja udruge preuzeli su roditelji članova udruge, a Općina Podturen je bila glavna financijska potpora u tom razdoblju. Na svom početku udruga je brojala 15 članova. Udruga je prvi nastup zabilježila na humanitarnom koncertu Udruge "Turen", "Tu dobri su ljudi". Nakon prvog nastupa uslijedili su mnogi drugi između kojih treba izdvojiti nastup povodom proslave Dana općine Podturen. Najveći uspjeh bio je Božićni koncert 2015. godine koji je napunio dvoranu Društvenog doma u Podturnu. Udruga je izuzetno aktivna na glazbenom polju te iza sebe ima već popriličan broj nastupa.

Šahovski klub Miklavec osnovan je 17. veljače 2001. godine u Miklavcu. Cilj ŠK Miklavec je promicanje, razvitak i unapređenje šaha u Općini Podturen, a posebno u naselju Miklavec. Svoje ciljeve ostvaruju obavljanjem sljedećih djelatnosti: promicanje šahovskog sporta, planiranje rada i razvitka šaha kao sporta, informiranje javnosti o aktivnostima kluba i raznim šahovskim natjecanjima, jačanje suradnje s drugim šahovskim klubovima i srodnim organizacijama, sudjelovanje u sportskim natjecanjima, organiziranje i vođenje sportskih natjecanja, priprema i trening članova za sudjelovanje na šahovskim natjecanjima, sportska poduka te trening djece i mladeži i rekreacija te razonoda članova kroz igranje šaha

Udruga žena "Šipek" Novakovec osnovana je u veljači 2010. godine. Ciljevi udruge su poboljšanje kvalitete društvenog života mještana Novakovca, razvijanje kulturne, socijalne i ekološke svijesti među žiteljima. Programi kojima udruga ostvaruje svoj cilj kroz godinu su: Novakovski fašnik, tradicijske igre s djecom Područne škole Novakovec, radionice, sportske igre i druženja (između udruga te općine), obilježavanje dana oslobođenja Vukovara, posjet sv. Nikole, radionice (Advent), izložbe (Advent), održavanje okoliša oko spomenika Vladimira Rojke i škole te prostora okolo društvenog doma.

NK "Dubrava" Sivica osnovan je 1962. godine. Klub danas broji stotinjak članova te je proslavio 2015. godine 50 godina od prvog službenog natjecanja. Seniori se natječu u 2. međimurskoj nogometnoj ligi - A gdje postižu vrlo dobre rezultate. Klub već nekoliko godina pojačano radi s djecom. U suradnji s NK "Podturen" osnovana je u ljeto 2016. godine nogometna škola "Nogometaš 13".

Klub organizira razne događaje za sve mještane te radi na modernizaciji i poboljšanju rada kluba. Tako se uređuju svlačionice, organiziraju se odlasci na utakmice u Zagreb (npr. na utakmicu Lige prvaka Dinamo - Lyon) i šalju se na školovanje treneri koji dobivaju licencu "C" kategorije.

UDRUGA "MALO MEĐIMURJE WIRELESS" je neprofitna udruga korisnika bežičnih mreža formalno osnovana 2015. godine. Udruga pomoću modernih bežičnih tehnologija (wireless mreže) spaja računala članova diljem cijelog Međimurja. Cilj Udruge mMw je bežično povezivanje svih korisnika koji žele besplatno, neograničeno i brzo međusobno dijeliti podatke, komunicirati s drugim članovima pomoću najnovijih tehnologija, igrati mrežne igre i iskoristavati ostale mnogobrojne prednosti koje nudi wireless mreža, a kroz stvaranje lokalne mreže putem slobodne i dozvoljene frekvencije (2,4 i 5,8 GHz).

Na području Općine Podturen djeluju još **NK "Podturen"**, **NK "Budućnost" Miklavec** te **NK "Graničar" Novakovec**.

Zajednička potreba svih udruga s područja općine jest adekvatan prostora za djelovanje. Krucijalan preduvjet za još kvalitetnije djelovanje udruga Općina planira riješiti otkupom i uređenjem objekta u privatnom vlasništvu u "Etno kuću" gdje bi udruge dobile vlastiti prostor za djelovanje. Boraveći u istom objektu poboljšala bi se međusobna komunikacija među udrugama te stvorili preduvjeti za ostvarenje raznih kulturnih i sportskih suradnji među udrugama.

6. Kulturna i prirodna baština

6.1. Kulturna baština

Kulturna baština Općine Podturen odražava se kroz spomeničku, materijalnu baštinu, ali i nematerijalnu baštinu kao što su brojne priredbe i manifestacije koje demonstriraju običaje ovog kraja koji su izrazito vezani uz religiju. Među manifestacijama treba izdvojiti obilježavanja dana vezana uz svece zaštitnike naselja općine. Među najznačajnijim proslavama vezanim uz svece zasigurno je proslava povodom dana zaštitnika župe Sv. Martin u Podturnu.

Na području župe Sv. Martin u Podturnu, točnije groblju pored crkve, evidentirano je srednjovjekovno arheološko nalazište vezano uz ostatke ranije drvene župne crkve. Osim župne crkve na području općine evidentirana je razna materijana baština, većinom sakralne prirode, poput različitih kapelica i poklonaca. Među kulturološke spomenike općine ubrajaju se poklonac s kipom Pieta, poklonac s kipom Sv. Florijana, kalvarija s 3 kamena križa.

Crkva sv. Martina u naselju Podturen nalazi se na popisu zaštićenog kulturnog dobra važećem Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Župna crkva sv. Martina u Podturnu smještena je u južnom dijelu naselja, a oko nje se nalazi groblje. Ovo je jednobrodna barokizirana gotička građevina, sa sakristijom uz južnu stranu gotičkoga svetišta i zvonikom na zapadnom pročelju. Poligonalno gotičko svetište izvana podupiru četiri stupnjevana kontrafora, a u unutrašnjosti ima križno-rebrasti svod koji sapinje zaglavno kamenje, a nose ga službe s dekorativnim konzolama. U unutrašnjosti se očuvala i kamena gotička kustodija, koja datira u sredinu 15.st. Barokno svođena lađa s pjevalištem na tri luka i dvije oble kolumne, zajedno sa zvonikom i sakristijom, prigrađeni su gotičkom svetištu sredinom 18.st.

6.2. Prirodna baština

6.2.1. Regionalni park Mura-Drava

Prostorni plan Županije prostor uz rijeku Muru definirao je kao Zaštićeni krajolik na kojoj se nalazi dio Regionalnog parka Mura-Drava. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, regionalni park je prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora velike bioraznolikosti i/ili georaznolikosti, s vrijednim ekološkim obilježjima i krajobraznim vrijednostima karakterističnim za područje na kojem se nalazi. U regionalnom parku dopuštene su gospodarske i druge djelatnosti i zahvati kojima se ne ugrožavaju njegova bitna obilježja i uloga. Kao zaštićeno područje park je proglašen u veljači 2011. godine od strane Vlade RH te se proteže na području 5 županija, od Međimurja do Parka prirode Kopački rit. U granicama parka nalaze se staništa raznih vrsta flore i faune. Ukupna površina regionalnog parka iznosi 87.680 hektara, od čega se oko 17 tisuća hektara nalazi u Međimurskoj županiji (19,4% površine Parka), što ga čini jednim od većih europskih regionalnih parkova. Parkom se proteže i ekološka mreža NATURA 2000.

Park u Međimurskoj županiji obuhvaća površinu 3 grada (Prelog, Mursko Središće, Čakovec) i 13 općina (Štrigova, Sveti Marin na Muri, Podturen, Dekanovec, Domašinec, Goričan, Kotoriba, Donja Dubrava, Donji Vidovec, Sveta Marija, Donji Kraljevec, Orehovica, Nedelišće). Regionalni park karakterizira visoka razina biološke raznolikosti. Posebice su značajna vlažna staništa koja spadaju među najugroženija u Europi, a zaštićena su i u RH: poplavne šume, vlažni travnjaci, mrtvi rukavci, napuštena korita i meandri, sprudovi i strme odronjene obale u kojima se gnijezde strogo zaštićene vrste. Od ukupno 60 stanišnih tipova u Parku ih je 37 rijetko i ugroženo. Na području Općine Podturen posebno se ističu stari rukavci rijeke Mure uz naselja Miklavec i Podturen koji obiluju specifičnim biljnim i životinjskim zajednicama.

6.2.2. Krajobraz rijeke Mure

Od strane Međimurske županije, godine 2001. zaštićen je širi prostor uz rijeku Muru u kategoriji značajni krajobraz. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, to je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i bioraznolikosti i/ili georaznolikosti ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje. U značajnom krajobrazu dopušteni su zahvati i djelatnosti koje ne narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen. Deset godina kasnije područje značajnog krajobraza većim je dijelom postalo sastavni dio Regionalnog parka Mura-Drava. Značajni krajobraz rijeke Mure obuhvaća pojas od rijeke Mure do granice naselja u zaleđu rijeke. Pojas je širi u Donjem Međimurju gdje su naselja udaljenija od rijeke te je tamo i samo područje

zaštite šire. U prostoru su posebice značajna vlažna staništa – poplavne šume, vlažni travnjaci, mrtvi rukavci, napuštena korita, meandri, te sprudovi i strme odronjene obale. Prostor je to bogate ornitofaune i ihtiofaune te drugih ugroženih i rijetkih vrsta. Također, tu se nalazi specifični krajobrazni sklop koji gradira od prirodnog prostora uz same rijeke prema kulturnom antropogenom krajobrazu u rubnim dijelovima s naseljima.

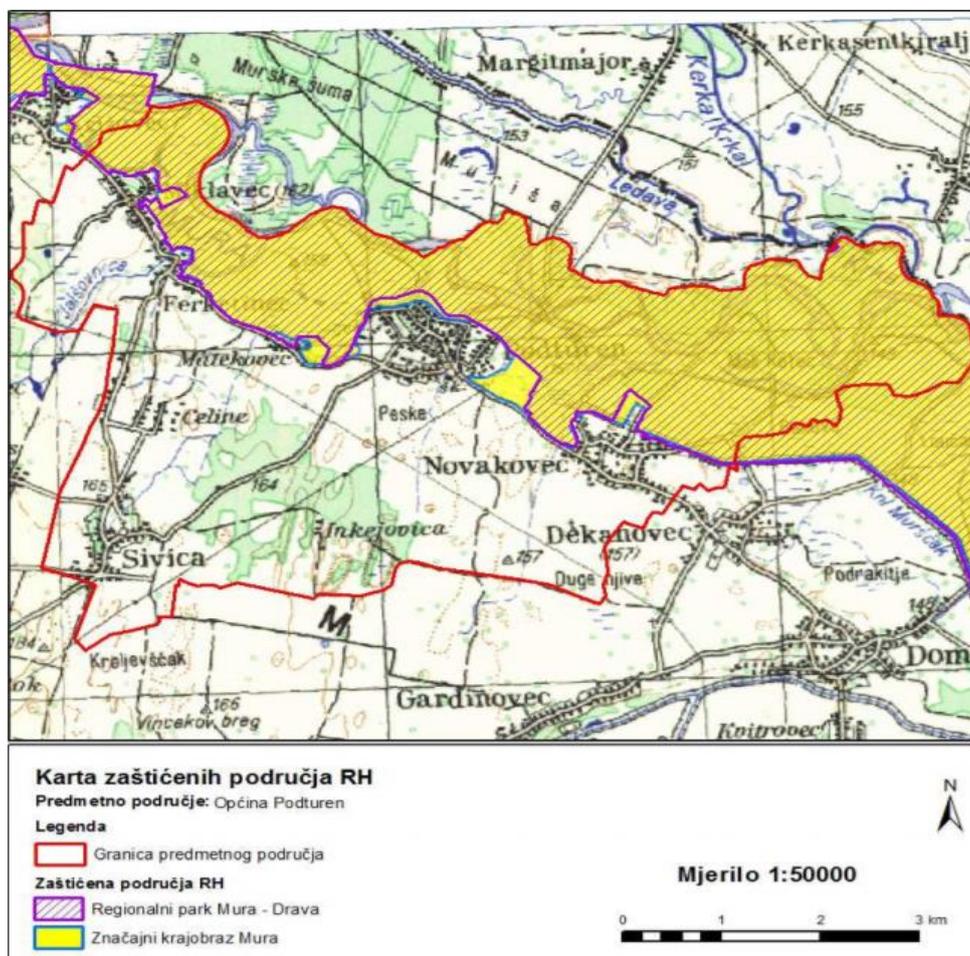
6.2.3. Krajobraz "Gmajna - Berek" u naselju Sivica

U centru naselja Sivica nalazi se "Gmajna - Berek", odnosno prostrana livada. Općina Podturen je u DPU naselja Sivica isplanirala široku paletu društvenih sadržaja za stanovništvo. Veći dio površine prema DPU bio bi iskorišten kao zelena površina, odnosno zavičajni park s uređenim šetnicama koja će biti ograđena prirodnom barijerom, odnosno živicom načinjenom od običnog graba, od naselja i prometnice. Prilikom uređenja parka poštovat će se horizontalno načelo pristupačnosti za osobe s invaliditetom. Unutar zavičajnog parka izgradit će se dječje igralište u blizini područne osnovne škole. Blizinu zavičajnog parka škola će iskoristiti za provođenje nastave u prirodi. Također, na površini "Gmajne - Berek" planira se izgradnja tematskog parka, odmorište za bicikle i novi sportsko-rekreativnih sadržaja, odnosno "street workout" te uređenje postojećeg nogometnog i rukometnog terena.

Prilikom uređenja zavičajnog parka zasadit će se sadnice zavičajnih vrsta drveća i grmlja kakva se pronalazi u ekološkoj mreži NATURI 2000. Uređena šetnica kroz zavičajni park bila bi ujedno i poučna staza s obavijesnim tablama pomoću kojih bi se podizala svijest o važnosti zaštite prirode i njezinih bogatstava. Informativne table će se iskoristiti, osim za podizanje svijesti građana, i za provođenje škole u prirodi. U parku će se zasaditi sljedeće vrste drveća: bijela vrba, vrba iva, divlja trešnja, sremza, crna joha, obični grab, lipa, poljski jasen, hrast lužnjak te bijela i crna topola. Također, zasadit će se sljedeće vrste grmlja: crveni glog, obična lijeska, obična kurika i siva vrba. Kroz zavičajni park će biti uređeni kanali s autohtonom močvarnom i vodenom vegetacijom koji će presijecati površinu parka te će biti postavljeni drveni mostići preko kanala. Uz kanale bit će iskopano i uređeno jezerce s autohtonom vegetacijom te postoji mogućnost poribljavanja autohtonim vrstama ribe. Osim brige o flori, u zavičajnom parku vodit će se briga i o fauni tako što će se izgraditi gnjezdilišta za rode te kućice za ptice.

6.2.4. Zaštita prirode unutar ekološke mreže

Unutar područja ekološke mreže ne planira se izgradnja građevina štetnih za okoliš. Unutar ekološke mreže planira se uređenje biciklističkih staza te rampi za spust čamaca. Brigu o očuvanju prirodnih resursa na području ekološke mreže provodit će Međimurska priroda, lovni i ribolovni klubovi.

Slika 3. Karta zaštićenih područja RH; Predmetno područje: Općina Podturen
 Izvor: I. Izmjene i dopune PPUO Podturen

7. Metodologija izrade

Strategija razvoja JLS, u ovom slučaju Općine Podturen, mora prije svega ispunjavati kriterij primjenjivosti. U svrhu osiguranja učinka strategije tvrtka **BDC d.o.o.** kao stručni nositelj izrade Strategije pristupila je izradi iste primjenjujući metodologiju participativnog i inkluzivnog strateškog planiranja.

7.1. Opis metodološkog pristupa izradi strategije

Tvrtka BDC d.o.o. kao stručni nositelj izrade Strategije istu će izraditi kao dokument koji se sastoji od četiri osnovne metodološke cjeline: **Analiza stanja, potreba i potencijala; definiranje razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera; definiranje njihovog financijskog potencijala s naglaskom na potencijal EU financiranih projekata te definiranje "Akcijskog plana" provedbe strategije.**

Analiza stanja, potreba i potencijala dio je strategije koji sadrži opis stanja koji je podastrana kroz analizu postojećih strateških dokumenata više razine (županijskih i nacionalnih strategija kao i relevantnih dokumenata prostornog razvoja) te kroz prikaz aktualnih faktografskih informacija temeljenih na službenim izvorima, dopunjenima s recentnim spoznajama i činjenicama. Da bi međutim istima dali i uporabnu razvojnu dimenziju, u ovom djelu dokumenta izradit će se i SWOT analiza, temeljena na provedenoj pripremnoj javnoj radionici u kojoj će se na najširoj osnovi sudjelovati ključni dionici lokalne zajednice. SWOT analiza izradit će se zasebno za područje komunalnog razvoja, gospodarskog okruženja i njihova potencijala te uravnoteženog socijalno-društvenog razvoja. Povezivanjem podataka dobivenih temeljem obadvije metode, dobivamo realnu i cjelovitu sliku postojećeg stanja kao čvrstog temelja i polazišta za sljedeća poglavlja Strategije.

Definiranje razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera logički je nastavak analitičkog dijela iz kojeg proizlaze odgovori o potrebama i potencijalima regije. U drugoj metodološkoj cjelini definirat će se razvojni ciljevi, identificirati njihovi prioriteti i hijerarhija te odrediti mjere za njihovo postizanje. Ovaj dio Strategije predstavlja sustavno i stručnu sačinjenu sintezu utvrđenih razvojnih potencijala, a uključuje i definiranje odnosno preispitivanje dugoročne razvojne vizije općine.

Identifikacija projekata od strateškog značaja i definiranje njihovog financijskog potencijala s naglaskom na potencijal EU financiranih projekata dio je strategije koji identificira konkretne projekte koji proizlaze iz razvojnih mjera s ciljem postizanja čim veće primjenjivosti Strategije. Identificirat će se konkretni projekti koji posjeduju potencijal za financiranje iz EU fondova kao pretežitog načina financiranja realizacije projekata, čime će se Strategiji dati jedna dodatna praktična dimenzija. Sastavni dio ovog poglavlja je i financijska procjena pojedinih projekata kao i njihove sveukupne vrijednosti, odnosno utvrđivanje visine moguće pridobivenih sredstava iz EU fondova ali i vlastite financijske komponente.

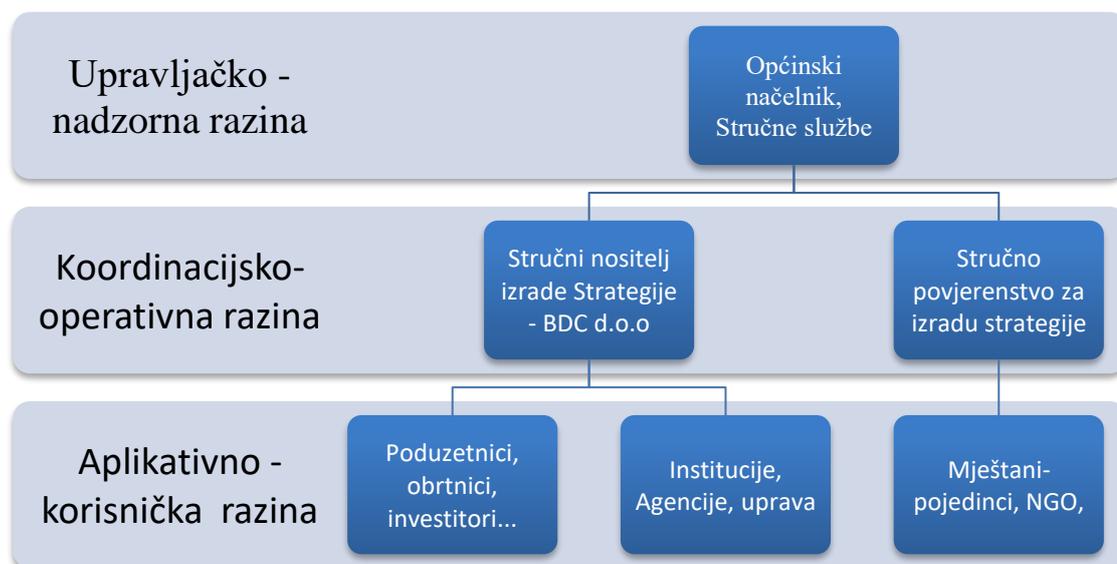
Definiranje "Akcijskog plana" provedbe strategije sastavni je dio dokumenta u kojem se određuje tijek provedbe unutar petogodišnjeg programskog razdoblja i definira nositelje, način i dinamiku njegove provedbe i praćenja. Također u ovom poglavlju definiraju se indikatori (mjerila) za procjenu učinaka kao i postojanje potrebnih ljudskih i tehničkih, tj. organizacijskih kapaciteta za provedbu Strategije. Akcijski plan je sačinjen tako da je mjerljiv po godinama njegove provedbe s ciljem omogućenja njegove godišnje ocjena provedbe.

7.2. Organizacija izrade strategije

Organizacija izrade Strategije se temelji na uključenosti čim većeg broja ključnih čimbenika s razine na koju se u konačnici Strategija i odnosi, tj. s "**Aplikativno - korisničke razine**", u koju ubrajamo najširi sloj individualnog i organiziranog društvenog i gospodarskog života općine i njegova okruženja.

"Koordinacijsko – operativna razina" podrazumijeva međusobnu intenzivnu komunikaciju i interakciju posebnog Stručnog povjerenstva Općine i stručnog nositelja izrade Strategije s predstavnicima upravnog, političkog, gospodarskog, i društvenog života općine kao i sa zainteresiranim pojedincima. Da bi se izradom Strategije upravljalo sustavno i kvalitetno, osnovat će se Stručno povjerenstvo za izradu Strategije kao koordinacijsko tijelo za njegovu izradu a koje će imenovati Općinski načelnik svojom odlukom. Ono će se sastojati od 3-5 članova koja pokrivaju pojedina specifična područja kojima se Strategija bavi (razvoj poduzetništva, komunalno uređenje, društvene djelatnosti, demografija, socijalna skrb isl). Stručno povjerenstvo predstavlja operativnu poveznicu između Stručnog nositelja izrade Strategije i Općine Podturen.

Upravljačko - nadzornu razinu čini Općinski načelnik kao službeni predstavnik i izvršni nositelj vlasti u Općini, zajedno sa svojim stručnim službama.

Slika 4. Shematski prikaz organizacijske strukture izrade Strategije
Izvor: Izrada autora

7.3. Vremenski plan izrade Strategije i komunikacija s javnošću

Ukupno vremensko razdoblje potrebno za izradu Strategije poklapalo se s predviđenim ukupnim rokom za izradu Strategije, koja je iznosila 90 dana, odnosno 13 tjedana, računajući od dana potpisivanja odgovarajućeg ugovora.

Vremenski raspored aktivnosti pojedinih faza obuhvaćao je ukupno 6 koraka (faza).

Prva faza trajala je tjedan dana te se na kraju tjedna održao "Kick-off" sastanak koordinacijsko - operativne razine (tj. stručnog nositelja izrade Strategije, tvrtke BDC d.o.o.) s Upravljačko - nadzornom razinom (čelništvom Općine, tj. Općinskim načelnikom i suradnicima). Na sastanku se odredio komunikacijski kanali te predstavilo u međuvremenu imenovano Stručno povjerenstvo za izradu Strategije, utvrdio se precizan dinamički plan izrade Strategije, te odredio način komunikacije s javnošću.

Druga faza podrazumijevala je organizaciju radionice s predstavnicima Aplikativno - korisničke razine. Na radionici koja se održala u tjednu br. 3 identificirali i analizirali su se elementi SWOT analize i to za područja za koji se ista provodi (komunalni razvoj, gospodarsko okruženje i socijalno-društveno razvoj) te su se predstavili elementi analize stanja i primjeri dobre prakse izrade i provedbe razvojnih strategija JLS. Nakon održane radionice, ostavilo se vremensko razdoblje od tjedan dana za dodatne

komentare, prijedloge i primjedbe vezane uz analizu stanja ali i potencijalne ciljeve i mjere odnosno projektne ideje.

Treća faza trajala je od 4 tjedna do kraja tjedna br. 7, kada se Upravljačko-nadzornoj razini predstavljala revidirana vizija općine, kao i nacrt ciljeva, prioriteta i mjera Strategije, te se o njima provela međusobna koordinacija i usklađivanje.

U **četvrtoj fazi**, koja je trajala do tjedna br. 8, izradio se draft Strategije i Akcijskog plana, koji se dostavio tijekom tjedna br. 9, a do kraja tjedna br. 10 ista se uskladila između Stručnog nositelja i Stručnog povjerenstva Općine.

U **petoj fazi** koji se proveo tijekom tjedana br. 11 i 12, provela se javna rasprava o prijedlogu Strategije, koja je za to vrijeme bila javno objavljena na web stranicama Općine Podturen.

Tijekom **šeste faze** koja se provela u tjednu br. 13 sumirani su rezultati javne rasprave te se na kraju te faze Općini Podturen kao naručitelju dostavila konačna verzija Strategije.

Slika 5, Shematski prikaz vremenskog plana aktivnosti izrade Strategije
Izvor, Izrada autora

Komunikaciju s javnošću provele su stručne službe naručitelja u suradnji s koordinacijsko-operativnom razinom, kontinuirano tijekom trajanja provedbe izrade Strategije. Informiranje se provodilo putem objava na web stranicama naručitelja kao i putem izravnog sudjelovanja javnosti tijekom radionice, ostavljenog roka za vrijeme javne rasprave, te priopćenjima s rasprava na sjednicama općinskog vijeća. Prigodno su se izdavala pravovremeni pozivi i priopćenja namijenjena animiranju i sudjelovanju javnosti te njihova pravovremenog i detaljnog informiranja o svakoj fazi izrade Strategije.

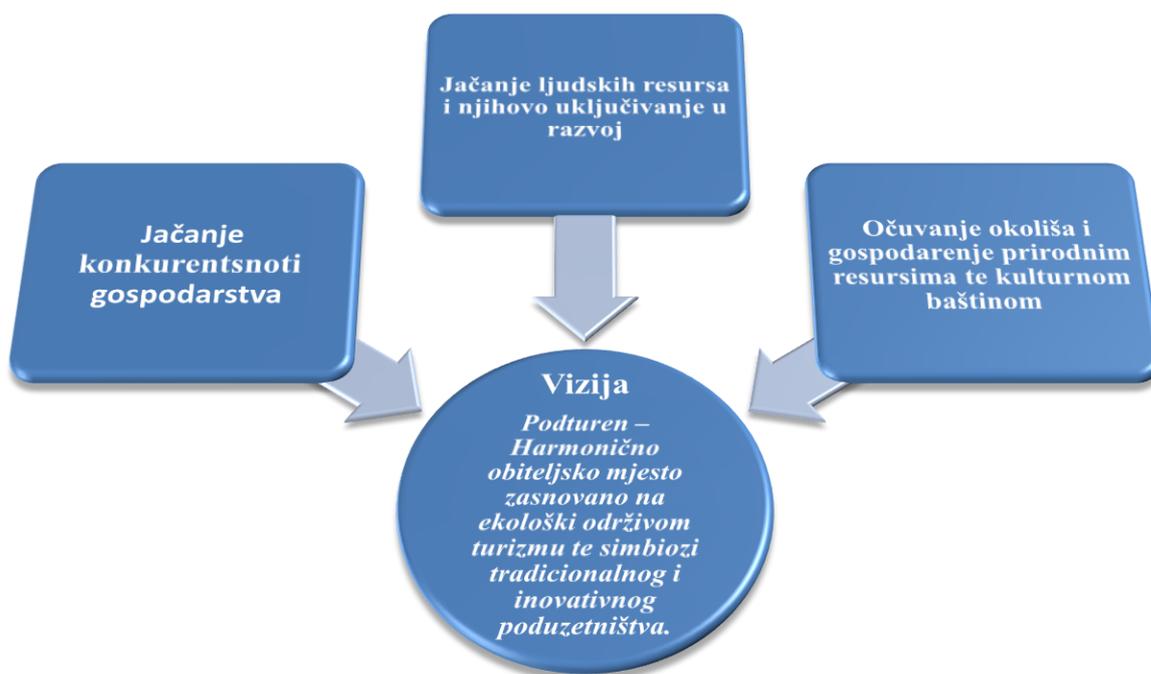
8. Misija i vizija

8.1. Misija

Kontinuiranim ulaganjem u ljudske potencijale, očuvanje kulturne i prirodne baštine, ruralni razvoj i turizam, Općinu Podturen pretvoriti u poželjnu obiteljsku destinaciju zasnovanu na inovativnoj i ekološki održivoj poljoprivrednoj proizvodnji, malom poduzetništvu i održivom turizmu.

8.2. Vizija

Podturen – Harmonično obiteljsko mjesto zasnovano na ekološki održivom turizmu te simbiozi tradicionalnog i inovativnog poduzetništva.

Slika 6, Vizija Općine Podturen
Izvor: Izrada autora

9. SWOT analiza

SNAGE (Strengths) - pozitivno	SLABOSTI (Weaknesses) - negativno
UNUTARNJI ČIMBENICI	
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljan geografski položaj u blizini većih gradskih središta • Razvojno orijentiran prostorni plan županije • Postojeći prirodni i kulturni resursi općine • Tradicija poljoprivrede, obrađene površine (ratarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, stočarstvo) • Područje rijeke Mure kao prirodni i gospodarski resurs • Značajan broj organizacija civilnog društva na relativno malom području 	<ul style="list-style-type: none"> • Ubrzana depopulacija stanovništva • Nedovoljna suradnja ključnih dionika u općini • Nedostatak proizvodnih i visokoobrazovanih radnika • Nedostatni ljudski i prostorni kapaciteti civilnog sektora za aktivniji rad i pripremu i provedbu EU i drugih projekata • Nedostatak smještajnih kapaciteta za razvoj (ruralnog) turizma • Socijalna isključenost romske populacije
PRILIKE (Opportunities) - pozitivno	PRIJETNJE (Threats) - negativno
VANJSKI ČIMBENICI	
<ul style="list-style-type: none"> • Geografski položaj na tromeđi (Hrvatska-Slovenija – Mađarska) • Izgradnja prometne infrastrukture sukladno Prostornom planu (most na Muri) • Sekundarna obrada poljoprivrednih kultura • Jačanje kapaciteta udruga, umrežavanje s civilnim sektorom s drugih područja • Dostupnost sredstava iz EU fondova • Osmišljavanje poreznih olakšica za određene skupine društva • Razvoj turizma utemeljenog na kulturnim i prirodnim resursima: seoski turizam, eko turizam i drugi oblici održivog turizma • Kreiranje demografskih mjera i poboljšanje brige za mlade obitelji • Kreiranje povoljnijih uvjeta za korištenje poduzetničke zone i privlačenja ulagača • Jačanje prekogranične suradnje s pobratimljenim gradovima/ općinama 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepovoljna ulagačka klima • Odlazak radno sposobnog stanovništva • Iseljavanje mladih obitelji • Nedovoljno dobro regulirane porezne obveze koje se očituju u nejednakostima oporezivanja (umirovljenici)

- **Prenamjena derutnih nekretnina i zemljišta u općinskom i javnom vlasništvu (pridobivanje parcela od države)**
- **Stipendiranje proizvodnih zanimanja**

Tablica 22, SWOT analiza

Izvor: Izrada autora

10. Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva				2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj				3. Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom		
1.1. Stvaranje uvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1.2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	1.3. Jačanje konkurentnosti turizma	1.4. Jačanje ruralnog razvoja	2.1. Poboljšanje obrazovne strukture stanovništva	2.2. Unaprjeđenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života stanovništva	2.3. Unaprjeđenje upravljanja lokalnim razvojem	2.4. Unaprjeđenje demografskih mjera u općini	3.1. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	3.2. Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnim i povijesnim resursima	3.3. Poboljšavanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda
<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja poduzetničke infrastrukture Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Interesno povezivanje gospodarskih subjekata Stvaranje općinskog brenda lokalnih kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda 	<ul style="list-style-type: none"> Razvoj turističke infrastrukture Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog i ruralnog turizma 	<ul style="list-style-type: none"> Okrupnjivanje zemljišta Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje 	<ul style="list-style-type: none"> Razvoj cjeloživotnog učenja Poticanje visokog obrazovanja i deficitarnih zanimanja Poticanje mogućnosti za zapošljavanje stanovništva kroz programe obrazovanja 	<ul style="list-style-type: none"> Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove) Unaprjeđenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba 	<ul style="list-style-type: none"> Jačanje međuopćinske i prekogranične suradnje Uređenje širokopojasnog interneta na području općine Unaprjeđenje informatizacije uprave 	<ul style="list-style-type: none"> Sufinanciranje mladih obitelji u općini Razvoj civilnog društva 	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama Unaprjeđenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele općine 	<ul style="list-style-type: none"> Očuvanje i gospodarenje kulturnim, povijesnim i prirodnim resursima uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja Povećanje energetske učinkovitosti i racionalno korištenje energije u javnom i privatnom sektoru Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna energija, hidroelektrana i bioplina) Unaprjeđenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica 	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja objekta zaštite od štetnog djelovanja vode

Tablica 23, Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere

Izvor: Izrada autora

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva	
Prioritet 1.1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	
Mjere:	1.1.1. Izgradnja poduzetničke infrastrukture 1.1.2. Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti
Cilj:	Omogućiti razvoj i poboljšanje poduzetničko poslovne infrastrukture i MSP-a
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - U suradnji s razvojnom agencijom (REDEA-om) promovirati poduzetničku zonu - Ulaganje u nastavak izgradnje komunalne infrastrukture u poduzetničkoj zoni - Privlačenje investicija u poduzetničku zonu poticajnim mjerama za poduzetnike s ciljem povećanja broja poduzeća u zoni - Identifikacija financijskih instrumenata za poticanje MSP-a i obrtnika
Nositelj:	Općina Podturen, REDEA
Partneri:	Međimurska županija, Ministarstvo poduzetništva i obrta, HBOR, HAMAG-BICRO

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva	
Prioritet 1.2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	
Mjere:	1.2.1. Interesno povezivanje gospodarskih subjekata 1.2.2. Stvaranje općinskog brenda lokalnih kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda
Cilj:	Međusobno povezati proizvođače određenog proizvoda u zadrugu te stvoriti marketniški brend
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Identificiranje određenog proizvoda kao općinski brend - Osnivanje udruge ili zadruge proizvođača općinskog brenda - Promocija općinskog brenda na tržištu
Nositelj:	Općina Podturen, REDEA
Partneri:	Međimurska županija, Ministarstvo poljoprivrede, OPG, TZ Međimurske županije

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva	
Prioritet 1.3. Jačanje konkurentnosti turizma	
Mjere:	1.3.1. Razvoj turističke infrastrukture 1.3.2. Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog i ruralnog turizma
Cilj:	Povećati broj i kvalitetu smještajnih jedinica te diversificirati turističku ponudu općine
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Financijski poticanje izgradnje kvalitetnih smještajnih jedinica - Razvoj turističke ponude za zdravstveni, rekreativni i ruralni turizam - Poticanje lokalnih ugostitelja i OPG-a na razvoj gastronomske ponude - Izgradnja kampa uz Muru u naselju Novakovec - Izgradnja Mlina na Muri u naselju Podturen - Izgradnja sportsko-rekreativnog centra u funkciji aktivnog turizma (npr. lovsko-ribolovni turizma) - Jačanje suradnje s regionalnom turističkom zajednicom s ciljem uključivanja lokalne turističke ponude u promotivne aktivnosti TZ Međimurske županije

Nositelj:	Općina Podturen, TZ Međimurske županije
Partneri:	Međimurska županija, Ministarstvo turizma, REDEA, OPG, udruge

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva	
Prioritet 1.4. Jačanje ruralnog razvoja	
Mjere:	1.4.1. Okrupnjivanje zemljišta 1.4.2. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača 1.4.3. Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje
Cilj:	Podizanje konkurentnosti primarne poljoprivredne proizvodnje te prerade i trženja poljoprivrednih proizvoda
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Provođenje postupka komesacije (preduvjet za izgradnju sustava navodnjavanje) - Organizacija edukacija o relevantnim temama za lokalne OPG-ove - Jačanja promocija lokalnih poljoprivrednika na poljoprivrednim i turističkim sajmovima - Priprema dokumenatcije za izgradnju sustava za navodnjavanje
Nositelj:	Općina Podturen
Partneri:	Međimurska županija, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo pravosuđa, OPG

2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	
Prioritet 2.1. Poboljšanje obrazovne strukture stanovništva	
Mjere:	2.1.1. Razvoj cjeloživotnog učenja 2.1.2. Poticanje visokog obrazovanja i deficitarnih zanimanja 2.1.3. Poticanje mogućnosti za zapošljavanje stanovništva kroz programe obrazovanje
Cilj:	Podizanje konkurentnosti radne snage na području općine te usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Poticanje razvoja edukacijskih programa i stimulacija zaposlenika na odlazak na dodatne edukacije - Održavanje i dodatno razvijanje poticajnih mjera za visoko obrazovanje stanovništva - U suradnji s HZZ-om, Područni ured Čakovec razvijati programe edukacije i osposobljavanja dugotrajno nezaposlenog stanovništva za rad u deficitarnim zanimanjima
Nositelj:	HZZ – Područni ured Čakovec
Partneri:	Općina Podturen, Međimurska županija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, OPG, MSP, državne agencije za obrazovanje, Sveučilište u Zagrebu, Srednje škole na području županije, Učilišta za obrazovanje odraslih

2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	
Prioritet 2.2. Unaprjeđenje uvjeta i poboljšavanje kvalitete života stanovništva	
Mjere:	2.2.1. Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove) 2.2.2. Unaprjeđenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba
Cilj:	Poboljšavanje kvalitete života stanovništva

Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja javnog vrtića na području općine Podturen - Obnova društvenog doma u naselju Podturen - Izgradnja dječjih igrališta i uređenje postojećih - Izgradnja sportskih igrališta i uređenje postojećih - Izgradnja društvenih domova i kulturnih centara - Izgradnja doma za starije i nemoćne osobe - Provođenje projekata sa svrhom pružanja brige i pomoći te socijalizacije sa starijim osobama na području Općine - Programi otkrivanja nezaraznih kroničnih bolesti
Nositelj:	HZJZ, Dom zdravlja Čakovec
Partneri:	Općina Podturen, Međimurska županija, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, HSU, Udruge za rad s umirovljenicima, Organizacije civilnog društva

2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	
Prioritet 2.3. Unaprjeđenje upravljanja lokalnim razvojem	
Mjere:	<ul style="list-style-type: none"> 2.3.1. Jačanje međuopćinske i prekogranične suradnje 2.3.2. Uređenje širokopojasnog interneta na području općine 2.3.3. Unaprjeđenje informatizacije uprave
Cilj:	Unaprjediti suradnju s okolnim općinama i državama te širokopojasnu mrežu na području općine
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja NGA širokopojasne mreže - Modernizacija mrežne (web) stranice Općine Podturen - Provođenje projekata u suradnji sa susjednim i prekograničnim općinama
Nositelj:	Općina Podturen, Općina Dekanovec, Općina Domašinec
Partneri:	Međimurska županija, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, HAKOM, Telekomunikacijski operateri, Tehnološko – inovacijski centar Međimurje, Algebra, Susjedne i prekogranične općine

2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	
Prioritet 2.4. Unaprjeđivanje demografskih mjera u općini	
Mjere:	<ul style="list-style-type: none"> 2.4.1. Sufinanciranje mladih obitelji u općini 2.4.2. Razvoj civilnog društva
Cilj:	Zadržati mlade obitelji te oplemeniti društveni život zajednice putem razvijanja djelatnosti udruga civilnog društva
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Sufinanciranje kupnje prve nekretnine za mlade obitelji - Održavanje postotka sufinanciranja smještaja u dječji vrtić - Financijski i logistički poticati daljnji rad organizacija civilnog društva
Nositelj:	Općina Podturen
Partneri:	Međimurska županija, Ministarstvo za demografiju, mlade i socijalnu politiku, udruge civilnog društva, sportski klubovi

3. Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	
Prioritet 3.1. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	
Mjere:	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama 3.1.2. Unaprjeđenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele općine

Cilj:	Omogućiti stanovnicima općine kvalitetan i cjeloviti sustav gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja cjelokupnog sustava pročišćavanja i odvodnje na području općine - Provođenje promotivne kampanje u cilju širenja svijesti o potrebi razvrstavanja otpada - Nabava potrebne opreme za unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom (spremnici, specijalizirana vozila, itd.)
Nositelj:	Međimurske vode d.o.o., GKP PRE-KOM d.o.o.
Partneri:	Općina Podturen, Međimurska županija, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Hrvatske vode, eko udurge

3. Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	
Prioritet 3.2. Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnim i povijesnim resursima	
Mjere:	3.2.1. Očuvanje i gospodarenje kulturnim, povijesnim i prirodnim resursima uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja 3.2.2. Povećanje energetske učinkovitosti i racionalno korištenje energije u javnom i privatnom sektoru 3.2.3. Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna energija, hidroelektrane, bioplin) 3.2.4. Unapređenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica
Cilj:	Zaštita okoliša i očuvanje postojećih prirodnih, povijesnih i kulturnih resursa
Sadržaj aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Restauracija i revitalizacija kulturnih spomenika - Energetska obnova zgrade u javnom vlasništvu ili postavljanje solarnih čelija na zgrade u javnom vlasništvu - Modernizacija javne rasvjete - Promotivna kampanja podizanja ekološke svijesti stanovništva - Izgradnja nerazvrstanih cesta - Uređenje biciklističkih staza - Modernizacija postojećih županijskih i lokalnih cesta
Nositelj:	Općina Podturen, HEP d.o.o., Međimurska priroda, Konzervatorski ured u Varaždinu, Županijske ceste Međimurske županije
Partneri:	Međimurska županija, Ministarstvo kulture, udruga "Čaplja", Međimurje plin

3. Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	
Prioritet 3.3. Poboljšavanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	
Mjere:	3.3.1. Izgradnja objekata zaštite od štetnog djelovanja vode
Cilj:	Zaštita naselja uz Muru od poplave na području općine
Sadržaj aktivnosti:	- Izgradnja objekata zaštite od štetnog djelovanja vode (nasipi, mobilne brane itd.)
Nositelj:	Međimurske vode d.o.o.
Partneri:	Općina Podturen, Međimurska županija, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

11. Usklađenost Strategije s nadređenim strateškim dokumentima

Strategija je usklađena s "Razvojnou strategijom Međimurske županije do 2020." i s "Lokalnom razvojnom strategijom LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine".

Regionalna razvojna strategija Međimurske županije do 2020. godine usklađena je sa Strategijom regionalnog razvoja Hrvatske do kraja 2020. godine kao ključnim nacionalnim strateškim dokumentom za usmjeravanje i koordinaciju regionalnog razvoja.

Dokument SRR-a usklađen je sa svim relevantnim zakonima i ostalim strateškim sektorskim dokumentima na nacionalnoj i EU razini.

Razvojna strategija također je usklađena s Prostornim planom Međimurske županije i Prostornim planom uređenja te s I. izmjenom i dopunom Prostornog plana uređenja Općine Podturen.

11.1. Razvojna strategija Međimurske županije do 2020.

Prioritet	Mjere	Usklađenost s Razvojnou strategijou Međimurske županije do 2020.
Cilj 1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva		
1.1. Stvaranje uvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1.1.1. Izgradnja poduzetničke infrastrukture 1.1.2. Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • 1P2-M1 Razvoj infrastrukture za podršku tehnološkom razvoju i poticanje primjene visoke tehnologije • 1P1-M6 Uspostava i unaprjeđenje institucionalnog i financijskog okvira za razvoj društvenog poduzetništva u Međimurskoj županiji
1.2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	1.2.1. Interesno povezivanje gospodarskih subjekata 1.2.2. Stvaranje općinskog brenda lokalnih kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> • 1P3-M1 Poticanje interesnog povezivanja poduzetnika • 1P4-M4 Uspostava sustava kvalitete i brendiranje međimurskih poljoprivredno – prehrambenih proizvoda
1.3. Jačanje konkurentnosti turizma	1.3.1. Razvoj turističke infrastrukture 1.3.2. Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog i ruralnog turizma	<ul style="list-style-type: none"> • 1P5-M2 Jačanje kapaciteta i konkurentnosti pružatelja usluga • 1P5-M1 Unaprjeđenje postojećih i razvoj novih turističkih proizvoda i usluga vodeći računa o zaštiti prirode
1.4. Jačanje ruralnog razvoja	1.4.1. Okrupnjavanje zemljišta 1.4.2. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača 1.4.3. Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje	<ul style="list-style-type: none"> • 1P4-M1 Okrupnjavanje zemljišta s ciljem poboljšanja konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje • 1P4-M5 Povećanje proizvodne učinkovitosti i konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača • 3P1-M3 ... modernizacija sustava vodoopskrbe...
Cilj 2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj		

2.1. Poboljšanje obrazovne strukture stanovništva	<p>2.1.1. Razvoj cjeloživotnog učenja</p> <p>2.1.2. Poticanje visokog obrazovanja i deficitarnih zanimanja</p> <p>2.1.3. Poticanje mogućnosti za zapošljavanje stanovništva kroz programe obrazovanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2P1-M4 Poticanje cjeloživotnog učenja • 2P1-M2 Podrška obrazovnom sektoru (od predškolskog do visokog obrazovanja) i jačanje kompetencija ljudskih potencijala • 2P1-M5 Stručno osposobljavanje i usavršavanje nezaposlenih osoba za tržište rada • 2P3-M1 Podrška razvoju i jačanju izvaninstitucionalnih usluga za skupine u osjetljivom položaju
2.2. Unaprjeđenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života stanovništva	<p>2.2.1. Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)</p> <p>2.2.2. Unaprjeđenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2P4-M1 Stvaranje poticajnog okruženja za rad organizacija civilnog društva • 2P2-M2 Jačanje aktivnosti prevencije na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini • 2P2-M1 Unaprjeđenje zdravstvenog sustava • 2P2-M3 Promicanje zdravog stila života
2.3. Unaprjeđenje upravljanja lokalnim razvojem	<p>2.3.1. Jačanje međuopćinske i prekogranične suradnje</p> <p>2.3.2. Uređenje širokopojsnog interneta na području općine</p> <p>2.3.3. Unaprjeđenje informatizacije uprave</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1P3-M2 Promocija međimurskog gospodarstva na domaćim i stranim tržištima • 3P2-M4 Povećanje korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT) te uvođenje širokopojsnog Interneta na području cijele županije
2.4. Unaprjeđenje demografskih mjera u općini	<p>2.4.1. Sufinanciranje mladih obitelji u općini</p> <p>2.4.2. Razvoj civilnog društva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2P1-M6 Podrška zapošljavanju mladih osoba • 2P4-M2 Jačanje aktivnog sudjelovanja organizacija civilnog društva u razvoju županije
Cilj 3. Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom		
3.1. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	<p>3.1.1. Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama</p> <p>3.1.2. Unaprjeđenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele općine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 3P1-M3 Zaštita vodenih resursa te modernizacija sustava... odvodnje • 3P1-M4 Povećanje učinkovitosti sustava gospodarenja otpadom
3.2. Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnim i povijesnim resursima	<p>3.2.1. Očuvanje i gospodarenje kulturnim, povijesnim i prirodnim resursima uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja</p> <p>3.2.2. Povećanje energetske učinkovitosti i racionalno korištenje energije u javnom i privatnom sektoru</p> <p>3.2.3. Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna energija, hidroelektrana i bioplina)</p> <p>3.2.4. Unaprjeđenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 3P1-M1 Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša i upravljanja zaštićenim dijelovima prirode i ekološke mreže na području Međimurske županije kroz integraciju i implementaciju zaštite prirode u gospodarske sektore • 3P3-M3 Povećanje energetske učinkovitosti i racionalno korištenje energije u javnom i privatnom sektoru • 3P1-M2 Promicanje važnosti zaštite prirode i okoliša • 3P3-M2 Poticanje korištenja energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije • 3P2-M1 Unaprjeđenje prometnog infrastrukturnog sustava županije • 3P3-M1 Podizanje i jačanje svijesti stanovništva o očuvanju okoliša i prirode kroz povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije

3.3. Poboljšavanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda	3.3.1. Izgradnja objekta zaštite od štetnog djelovanja vode	<ul style="list-style-type: none"> • 3P4-M1 Definiranje i provedba učinkovitijeg sustava obrane od utjecaja prirodnih i elementarnih nepogoda

Tablica 24, Uskladenost Razvojne strategije općine Podturen 2018.-2023. s razvojnom strategijom Međimurske županije do 2020. Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz Razvojne strategije Međimurske županije do 2020.

11.2. Lokalna razvojna strategija LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine

Prioritet	Mjere	Uskladenost s Lokalnom razvojnom strategijom LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine
Cilj 1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva		
1.1. Stvaranje uvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1.1.1. Izgradnja poduzetničke infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • TO 1.2.1 Ulaganje u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima
	1.1.2. Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti	
1.2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	1.2.1. Interesno povezivanje gospodarskih subjekata	<ul style="list-style-type: none"> • TO 1.1.2. Poticanje novih ruralnih djelatnosti i usluga • TO 1.1.1. Razvoj suvremenih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
	1.2.2. Stvaranje općinskog brenda lokalnih kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda	
1.3. Jačanje konkurentnosti turizma	1.3.1. Razvoj turističke infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • TO 1.2.2. Povećanje i unaprjeđenje smještajnih kapaciteta • TO 1.2.1. Umrežavanje turističke ponude, unaprjeđenje postojećih i kreiranje novih turističkih proizvoda i usluga
	1.3.2. Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog i ruralnog turizma	
1.4. Jačanje ruralnog razvoja	1.4.1. Okrupnjivanje zemljišta	<ul style="list-style-type: none"> • TO 1.1.2 Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima • TO 1.1.3 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava • TO 1.1.1 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
	1.4.2. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača	
	1.4.3. Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje	
Cilj 2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj		
2.1. Poboljšanje obrazovne strukture stanovništva	2.1.1. Razvoj cjeloživotnog učenja	<ul style="list-style-type: none"> • TO 3.2.1. Promicanje djelovanja LAG-a i animacija članova • TO 3.2.2. Projekti suradnje LAG-a
	2.1.2. Poticanje visokog obrazovanja i deficitarnih zanimanja	
	2.1.3. Poticanje mogućnosti za zapošljavanje stanovništva kroz programe obrazovanja	
2.2. Unaprjeđenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života stanovništva	2.2.1. Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	<ul style="list-style-type: none"> • TO 2.1.2 Poboljšanje opće društvene infrastrukture i proširenje lokalnih temeljnih usluga

	2.2.2. Unaprjeđenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba	
2.3. Unaprjeđenje upravljanja lokalnim razvojem	2.3.1. Jačanje međuopćinske i prekogranične suradnje	
	2.3.2. Uređenje širokopojsnog interneta na području općine	<ul style="list-style-type: none"> • TO 2.2.1 Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a na nacionalnoj i međunarodnoj razini • TO 2.1.1. Izgradnja i modernizacija društvene infrastrukture
	2.3.3. Unaprjeđenje informatizacije uprave	
2.4. Unaprjeđenje demografskih mjera u općini	2.4.1. Sufinanciranje mladih obitelji u općini	<ul style="list-style-type: none"> • TO 2.1.1. Izgradnja i modernizacija društvene infrastrukture
	2.4.2. Razvoj civilnog društva	
Cilj 3. Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom		
3.1. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	3.1.1. Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	
	3.1.2. Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele općine	<ul style="list-style-type: none"> • TO 2.1.2. Izgradnja i modernizacija komunalne infrastrukture
3.2. Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnim i povijesnim resursima	3.2.1. Očuvanje i gospodarenje kulturnim, povijesnim i prirodnim resursima uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	
	3.2.2. Povećanje energetske učinkovitosti i racionalno korištenje energije u javnom i privatnom sektoru	<ul style="list-style-type: none"> • TO 2.2.1. Promicanje zaštite okoliša i prirode te očuvanje biološke, geološke i krajobrazne raznolikosti • TO 2.1.1 Poboljšanje prometne povezanosti lokalne zajednice • TO 2.1.3. Uređenje i održavanje javnih površina
	3.2.3. Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna energija, hidroelektrana i bioplina)	
	3.2.4. Unapređenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica	
3.3. Poboljšavanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda	3.3.1. Izgradnja objekta zaštite od štetnog djelovanja vode	<ul style="list-style-type: none"> • TO 3.2.2. Projekti suradnje LAG-a

Tablica 25, Uskladenost Razvojne strategije općine Podturen 2018.-2023. s lokalnom razvojnom strategijom LAG-a Medimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz Lokalne razvojne strategije LAG-a Medimurski doli i bregi od 2014. do 2020. Godine

11.3. Prostorni plan uređenja Općine Podturen i I. izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Podturen

Prostorni plan te Izmjena i dopuna istog, značajni su za Strategiju zbog jasno definiranih demografskih kretanja, infrastrukturnih sustava te prostorno razvojne strukture.

Demografska kretanja su značajna zbog nastavka trenda kretanja, odnosno okvirnog pokazatelja buduće socio-demografske strukture (prirodna kretanja, migracije) Općine. Opis infrastrukturnih sustava Plana (promet, plinopskrba, elektroopskrba, vodoopskrba, odvodnja) pruža uvid u potencijale i potrebe daljnjeg razvoja, predviđenog ciljevima Strategije. Organizaciju prostora Općine, lokaciju poljoprivredne proizvodnje i razvoj poduzetništva uvjetuje prostorna struktura, odnosno geomorfološke karakteristike, jasno definirane u Prostornom planu.

12. Finacijski plan

Učinkovita provedba strateških razvojnih projekata po svakoj mjeri podrazumijeva planiranje i predviđanje financijskih sredstava skladno raspoloživim sredstvima iz javno dostupnih fondova. Stoga se financijski okvir za provedbu Strategije temelji na sljedećim izvorima financiranja:

12.1. Proračun Općine Podturen – Proračun Općine nije dostatan za samostalno financiranje kapitalnih projekata te su unutar proračunskog okvira planirana sredstva za investiranje u projekte koji će poticati ulaganja vezana uz obrazovanje, organizacije civilnog društva i sl. Određenim postotkom će se proračunskim sredstvima sudjelovati u kapitalnim projektima za razvoj Općine Podturen.

12.2. Proračun Međimurske županije – Pojedini strateški projekti navedeni u Strategiji koji su važni za razvoj Općine Podturen dijelom su od interesa Međimurske županije. Posebice se to odnosi na Županijsku upravu za ceste Međimurske županije koja će sudjelovati u projektima izgradnje ili modernizacije županijskih cesta. Stoga, županijske institucije ili poduzeća će se uključiti u proces pripreme i provedbe projekata od županijskog interesa.

12.3. Državni proračun – Proračunska sredstva u sklopu Strategije najvećim dijelom odnose se na projekte na području općine u nadležnosti državnih poduzeća (Hrvatske vode, Hrvatska elektroprivreda, i sl.), ili na projekte sufinancirane iz pojedinih nacionalnih fondova. Nacionalni fondovi koji su raspoloživi na godišnjoj razini su raspoređeni prema ministarstvima koja ih raspisuju. Sukladno tome:

- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU raspisuje natječaj za izgradnju komunalne, prometne i društvene infrastrukture
- Ministarstvo turizma, Fond za razvoj turizma te Hrvatska turistička zajednica raspisuje natječaj za izgradnju, modernizaciju ili opremanje turističke infrastrukture, razvoj novih turističkih proizvoda i sadržaj, primjena nove tehnologije u turizmu te marketinške i edukativne aktivnosti.
- Ministarstvo poduzetništva i obrta sufinancira projekte kojima se uvode nove tehnologija ili razne inovacije u proizvodnju, uspostavlja standard kvalitete, stjecanje raznih certifikata, potiče daljnja edukacija radnika te potiče umrežavanje poduzetnika i obrtnika
- Ministarstvo kulture putem svojih natječaja potiče izgradnju, adaptaciju ili opremanje kulturnih objekata, sanaciju ili adaptaciju sakralnih objekata,

istraživanje i zaštitu kulturno povijesnih lokaliteta i objekata te projekte koji razvijaju novi kulturni program i sadržaj

- Ministarstvo gospodarstva putem svojih natječajâ sufinancira kapitalna ulaganja radi zadržavanja i povećanja broja radnika
- Ministarstvo graditeljstva putem natječajâ potiče razvitak komunalne i prometne infrastrukture
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta sufinancira projekte kojima se grade, moderniziraju ili opremaju odgojno-obrazovni objekti i školsko-sportske dvorane te vaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti sufinancira projekte kojima se potiče korištenje obnovljivih izvora energije, povećanje energetske učinkovitosti i zaštita okoliša

12.4. EU fondovi – Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju dostupnima su postali i **Europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF)**. ESIF fondovi imaju međusobno komplementarne ciljeve i glavni su izvor ulaganja na razini EU-a za pomoć državama članicama u razvoju poput RH, istovremeno osiguravajući održivi razvoj u skladu s ciljevima **strategije Europa 2020** koja sadrži temeljne razvojne ciljeve Europske unije koji se oslanjaju na pametan, održiv i uključiv rast.

Prilike iz **ESIF** fondova dostupne u financijskoj perspektivi 2014-2020 su:

- **Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)** - ima za cilj jačanje ekonomske i socijalne kohezije, te smanjivanje razlika u razvoju između regija unutar EU. Većinom je usmjeren na infrastrukturne investicije, proizvodne investicije u cilju otvaranja radnih mjesta, te na lokalni razvoj i razvoj malog i srednjeg poduzetništva.
- **Europski socijalni fond (ESF)** - predstavlja glavni financijski instrument Europske unije za ostvarivanje strateških ciljeva politike zapošljavanja.
- **Kohezijski fond** – financijski je mehanizam za financiranje velikih infrastrukturnih projekata u EU na području prometa i zaštite okoliša u svrhu postizanja gospodarske i socijalne kohezije Europske Unije, te poticanja održivog razvoja.
- **Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)** ima za cilj jačanje europske politike ruralnog razvoja i pojednostavljivanje njezine provedbe. Konkretno, poboljšava upravljanje i kontrolu nad politikom ruralnog razvoja.

- **Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)** instrument je koji financira zajedničku ribarsku politiku. Fond je koncipiran tako da osigurava održivo ribarstvo i industriju akvakulture u EU. Financira industriju koja prilagođava svoju flotu radi postizanja konkurentnosti, kao i mjere zaštite okoliša.

Svaka zemlja članica EU, pa tako i RH, strategiju Europa 2020 i tematske ciljeve implementirala je kroz "**Operativne programe**" u skladu s potpisanim "**Sporazumom o partnerstvu**". Republika Hrvatska na snazi ima **4 Operativna programa** kroz koje provodi ESIF fondove:

- ▶ **Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.**
- *Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond*
- ▶ **Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.**
- *Europski socijalni fond*
- ▶ **Program ruralnog razvoja 2014.-2020.**
- *Europski fond za poljoprivredu i ruralni razvoj*
- ▶ **Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020.**
- *Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.*

Kroz navedene OP definiraju se prioritetne osi, investicijski prioriteti i specifični ciljevi koji se u praksi realiziraju putem otvorenih javnih poziva i natječaja za zainteresirane korisnike sredstava.

Općina Podturen realizaciju svojih projekata može ostvariti ponajviše kroz nekolicinu mjera u okviru Programa ruralnog razvoja(s naglaskom na Mjeru 7), iako je Program, u trenutku izrade ove strategije, pred istekom sredstava. U okviru Europskog socijalnog fonda dostupne su još mnogobrojne prilike za poticanje zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti marginaliziranih skupina kao i sredstva za poboljšani rad udruga u okviru komponente dobrog upravljanja.

Uz ESIF fondove dostupni su i programi Europske teritorijalne suradnje (ETC) koji obuhvaćaju programe prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje. Najznačajniji program za općinu Podturen u okviru ETC-a je program prekogranične suradnje Hrvatska – Mađarska, no interes za financiranje projekata iz područja zaštite okoliša i turizma mogao bi se pronaći i u transnacionalnim programima poput DANUBE programa te Središnja Europa. Stopa sufinanciranja za programe ETS-a iz EFRR-a iznose iznosi do maksimalno 85%, dok je preostalih 15% potrebno osigurati iz vlastitih izvora.

- **Planiranje za novo financijsko razdoblje EU u periodu od 2021. do 2027.** krajem 2018. nalazi se u fazi tzv. programiranja, odnosno još nisu poznate sve odrednice buduće politike u tom razdoblju. Prema dosadašnjim najavama Europske komisije jasno je da će se programi nastaviti u sličnom obimu i ciljevima, no jednako tako, najavljena su smanjenja sredstava za projekte u okviru programa za razvoj ruralnih područja te okrupnjivanja prijašnjih programa (ETC, ERASMUS, OBZOR i sl.). Izgledno je, u svakom slučaju, da će prilike ostati vrlo slične dosadašnjim za realizaciju planiranih razvojnih projekata Općine Podturen.

12.5.Ostali izvori – Projekti koji se financiraju iz ostalih izvora uključuju sredstva javnih ustanova te sredstva privatnih poduzeća koja se mogu iskoristiti kao postotak sufinanciranja projekata.

12.6. Odabir glavnih projekata za implementaciju Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine

Rb.	Naziv projekta	Sektor	Cilj projekta	Kratki opis	Vrijednost projekta	Status projekta (ideja, pripremljena dokumentacija, radovi u tijeku...)	Usklađenost sa Strategijom razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine
1.	"Izgradnja javnog dječjeg vrtića"	Demografija	Osigurati adekvatan prostor i uvjete za skrb o djeci predškolskog uzrasta.	Na području općine postoji privatni dječji u naselju Podturen vrtić te podružnica vrtića iz Čakovca u naselju Sivica. Stoga, izgradnjom javnog vrtića na prostoru općine stvorit će se osnovni preduvjeti za ostanak mladih obitelji u Općini.	5-10 milijuna kuna	Projektни prijedlog	2.2.1.
2.	"Komasacija Općine Podturen"	Poljoprivreda	Okupnjivanje zemljišta u općini.	Povećati broj većih poljoprivrednih parcela koje će omogućiti iskoristivost moderne poljoprivredne mehanizacije te time smanjiti troškove proizvodnje i osigurati isplativost ulaganja.	5-10 milijuna kuna	Pilot projekt	1.4.1.
3.	"Rekonstrukcija i izgradnja nerazvrstanih cesta"	Cestovna infrastruktura	Razvoj i poboljšanje osnovne prometne infrastrukture.	Izgradnja novih te obnavljanje postojećih nerazvrstanih cesta osigurat će kvalitetnu infrastrukturu za pristup kućanstvima, poljoprivrednim	15 milijuna kuna	Projektни prijedlog	3.2.4.

				površinama te ostalim objektima važnim za razvoj gospodarske i socijalne aktivnosti.			
4.	"Trasiranje i uređenje biciklističkih ruta"	Turizam	Povećati kvalitetu i raznolikost turističkog sadržaja te podići kvalitetu života na području općine Podturen.	Trasiranje edukativnih cikloturističkih ruta koje će obuhvatiti prirodnu, povijesnu i kulturnu baštinu te lokalnu gastronomsku ponudu Općine pridonijet će rastu kvalitete i raznolikosti turističkog sadržaja na području općine.	300-500 tisuća kuna	Projektni prijedlog	1.3.2.
5.	"Izgradnja Mlina na Muri u naselju Podturen"	Turizam	Povećati kvalitetu i raznolikost turističkog sadržaja na području općine Podturen.	Izgradnjom Mlina na Muri povećala bi se i diversificirala postojeća turistička ponuda Općine.	2-5 milijuna kuna	Pripremljena dokumentacija	1.3.2.
6.	"Uređenje „Gmajne“ u naselju Sivica"	Društvena infrastruktura	Povećati kvalitetu života stanovništva te unaprijediti sportsko-rekreacijsku infrastrukturu.	Na području "Gmajne" prema DPU centra u naselju Sivica planira se urediti park s popratnim sadržajem. Park će imati uređene rekreacijske staze za šetnju i trčanje, dječje igralište, obnovljeni rukometni i nogometni teren, izgrađen novi sportsko-rekreacijski objekt te će škola imati direktan izlaz u park kako bi se mogla održavati škola u prirodi.	2 milijuna kuna	Projektni prijedlog	2.2.1.
7.	"Osmišljavanje i trasiranje kanu rute Sv."	Turizam	Povećati kvalitetu i raznolikost turističkog	Blizina rijeke Mure te prirodne ljepote uz rijeku daju dobre temelje za razvitak aktivnog	200-500 tisuća kuna	Projektni prijedlog	1.3.2.

	Martina na Muri - Podturen"		sadržaja na području općine Podturen	turizma na rijeci Muri. Skorim ulaskom RH u šengenski prostor dodatno se otvaraju mogućnosti za razvoj aktivnog turizma na rijeci Muri. U projekt bilo bi uključeno osmišljavanje rute te dodatnog sadržaja (npr. stanka za ručak na OPG u blizini rijeke, ribolovni klubovi itd.)			
8.	"Adaptacija društvenog doma"	Društvena infrastruktura	Adaptirati i modernizirati prostorije društvenog doma	S ciljem poboljšavanja kvalitete života stanovništva općine planira se adaptacija i modernizacija društvenog doma Podturen. Prostor uređenog doma iskoristio bi se za održavanje raznih kulturnih manifestacija (koncerti, predstave itd).	5 milijuna kuna	Projektni prijedlog	2.2.1.
9.	"Etno kuća"	Društvena infrastruktura	Osigurati udugama s prostora općine mjesto za okupljanje i rad	U svrhu unaprjeđenja rada udruga s područja općine potrebno je otkupiti kuću uz Muru koja bi postala društveni centar nazvan "Etno kuća". Prostor će služiti udugama kao mjesto za provođenje kulturnih, obrazovnih, sportskih i sličnih programa.	2-5 milijuna kuna	Projektni prijedlog	2.2.1.

Tablica 26, Pregled glavnih strateških projekata Općine Podturen do 2023. godine
Izvor: Izrada autora

Cilj	Prioritet	Šifra mjere	Mjere	Izvori financiranja u kunama					Planirano prema godinama u kunama					ukupno
				Lokalni proračun	Proračun Medimurske županije	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Mjera
1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva, turizma i poljoprivrede	1.1. Stvaranje uvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1.1.1.	Izgradnja poduzetničke infrastrukture	400.000	0	0	1.400.000	0	200.000	100.000	500.000	500.000	500.000	1.800.000
		1.1.2.	Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti	10.000	100.000	0	300.000	0	55.000	55.000	100.000	100.000	100.000	410.000
	1.2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	1.2.1.	Interesno povezivanje gospodarskih subjekata	5.000	10.000	0	500.000	0	2.500	2.500	200.000	200.000	10.000	565.000
		1.2.2.	Stvaranje općinskog brenda lokalnih kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda	5.000	20.000	0	500.000	0	5.000	5.000	100.000	200.000	200.015	500.025
	1.3. Jačanje konkurentnosti i turizma	1.3.1.	Razvoj turističke infrastrukture	3.000.000	10.000	200.000	4.300.000	0	300.000	2.200.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000	7.500.000
		1.3.3.	Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog i ruralnog turizma	500.000	10.000	300.000	2.000.000	0	310.000	750.000	750.000	250.000	250.000	2.310.000
	1.4. Jačanje ruralnog razvoja	1.4.1.	Okupnjivanje zemljišta	0	100.000	500.000	5.000.000	0	300.000	300.000	2.500.000	2.000.000	500.000	5.600.000
		1.4.2.	Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača	50.000	20.000	500.000	1.000.000	0	100.000	360.000	360.000	360.000	360.000	1.570.000
		1.4.3.	Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje	20.000	10.000	200.000	2.500.000	0	130.000	1.000.000	600.000	500.000	500.000	2.730.000

Tablica 27, Financijski plan provedbe Razvojne strategije Općine Podturen 2018.-2023. godine
Izvor: Izrada autora

Izvori financiranja u kunama

Planirano prema godinama u kunama

ukupno

Cilj	Prioritet	Šifra mjere	Mjere	Lokalni proračun	Proračun Međimurske županije	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Mjera
2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	2.1. Poboljšanje obrazovne strukture stanovništva	2.1.1.	Razvoj cjeloživotnog učenja	30.000	800.000	100.000	1.500.000	0	130.000	575.000	575.000	575.000	575.000	2.430.000
		2.1.2.	Poticanje visokog obrazovanja i deficitarnih zanimanja	1.100.000	3.500.000	2.500.000	4.500.000	0	100.000	2.875.000	2.875.000	2.875.000	2.875.000	11.600.000
		2.1.3.	Poticanje mogućnosti za zapošljavanje stanovništva kroz programe obrazovanja	20.000	300.000	500.000	1.000.000	0	120.000	425.000	425.000	425.000	425.000	1.820.000
	2.2. Unaprjeđenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života stanovništva	2.2.1.	Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	250.000	100.000	150.000	5.000.000	0	150.000	350.000	2.500.000	2.000.000	500.000	5.500.000
		2.2.2.	Unaprjeđenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba	230.000	500.000	80.000	1.000.000	0	130.000	180.000	500.000	500.000	500.000	1.810.000
	2.3. Unaprjeđenje upravljanja lokalnim razvojem	2.3.1.	Jačanje međupćinske i prekogranične suradnje	300.000	100.000	0	2.700.000	0	100.000	750.000	750.000	750.000	750.000	3.100.000
		2.3.2.	Uređenje širokopojasnog interneta na području općine	120.000	0	40.000	150.000	0	110.000	0	100.000	50.000	50.000	310.000
		2.3.3.	Unaprjeđenje informatizacije uprave	50.000	100.000	0	500.000	0	120.000	132.500	132.500	132.500	132.500	650.000
	2.4. Unaprjeđenje demografskih mjera u općini	2.4.1.	Sufinanciranje mladih obitelji	2.000.000	300.000	100.000	5.000.000	0	100.000	1.300.000	3.000.000	2.000.000	1.000.000	8.300.000
		2.4.2.	Razvoj civilnog društva	700.000	100.000	0	1.000.000	0	100.000	425.000	425.000	425.000	425.000	1.800.000

Tablica 28, Financijski plan provedbe Razvojne strategije Općine Podturen 2018.-2023. godine

Izvor: Izrada autora

Cilj	Prioritet	Šifra mjere	Mjere	Izvori financiranja u kunama					Planirano prema godinama u kunama					Ukupno
				Lokalni proračun	Proračun Medimurske županije	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Mjere
3. Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	3.1. Pобоljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	3.1.1.	Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	1.000.000	200.000	2.000.000	9.500.000	0	3.200.000	3.500.000	3.500.000	1.500.000	1.000.000	12.700.000
		3.1.2.	Unaprjeđenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele općine	500.000	200.000	750.000	5.000.000	0	450.000	3.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	6.450.000
	3.2. Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnim i povijesnim resursima	3.2.1.	Očuvanje i gospodarenje kulturnim, povijesnim i prirodnim resursima uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	230.000	0	20.000	1.250.000	0	150.000	350.000	500.000	250.000	250.000	1.500.000
		3.2.2.	Povećanje energetske učinkovitosti i racionalno korištenje energije u javnom i privatnom sektoru	3.500.000	500.000	750.000	4.250.000	0	3.500.000	2.000.000	2.000.000	1.000.000	500.000	9.000.000
		3.2.3.	Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna energija, hidroelektrana i bioplin)	0	20.000	45.000	255.000	0	0	320.000	0	0	0	320.000
		3.2.4.	Unaprjeđenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica	10.000.000	0	1.250.000	3.750.000	0	250.000	4.750.000	3.500.000	3.500.000	3.000.000	15.000.000
	3.3. Poboљšavanje sustava zaštite od štetnog djelovanja vode	3.3.1.	Izgradnja objekata zaštite od štetnog djelovanja vode	0	0	302.000	2.500.000	0	302.000	0	1.500.000	1.000.000	0	2.802.000

Ukupno							108.077.025
Razrada planiranih sredstava prema izvorima financiranja		Lokalni	Županijski	Državni	Fondovi EU	Ostali	
	Udio	24.020.000	7.000.000	10.287.000	66.355.000	0	
		22,22%	6,47%	9,51%	61,39%	0%	

Tablica 29, Financijski plan provedbe Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine
Izvor: Izrada autora

13. Akcijski plan provedbe

Akcijski plan provedbe "Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine" izrađen je za glavne projekte Strategije za razdoblje od tri godine, točnije od 2019. do 2021. godine. Nakon isteka navedenog razdoblja preporuča se izrada Akcijskog plana provedbe Strategije za razdoblje 2022.-2023. godina.

Akcijski plan provedbe prikazuje glavne aktivnosti kojima se ostvaruje dio vizije Općine Podturen. Također, u tablici je prikazano u kojem razdoblju se aktivnosti planiraju provesti te projekcija kolika su financijska sredstva potrebna da bi se postigli zadani pokazatelji.

Rb.	Cilj	Prioritet	Mjera	Naziv projekta	Pokazatelji				Iznos sredstava za 2019.	Iznos sredstava za 2020.	Iznos sredstava za 2021.
					Naziv	Mjerilo (jedinica)	Polazna vrijednost 2018.	Ciljana vrijednost 2022.			
1.	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	Unaprjeđenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života stanovništva	Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	„Adaptacija društvenog doma u turističke svrhe“	Adaptiran objekt	Broj objekata	0	1	300.000	1.500.000	3.700.000
2.	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	Jačanje konkurentnosti turizma	Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog i ruralnog turizma	„Trasiranje i uređenje biciklističkih ruta“	Dužina trasiranih i uređenih biciklističkih staza	Km	6,5	13	150.000	150.000	0
3.	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	Jačanje konkurentnosti turizma	Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog i ruralnog turizma	„Izgradnja Mlina na Muri u naselju Podturen“	Izgrađen objekt	Broj objekata	0	1	200.000	1.800.000	1.000.000
4.	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	Jačanje konkurentnosti turizma	Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog i ruralnog turizma	„Osmišljavanje i trasiranje kanu rute Sv. Martina na Muri – Podturen“	Dužina trasirane kanu rute na rijeci Muri	RKm	0	24	0	100.000	250.000
5.	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	Jačanje ruralnog razvoja	Okrupnjivanje zemljišta	„Komasacija Općine Podturen“	Površina okrupnjenog poljoprivrednog zemljišta	m ²	0	1.000	150.000	2.500.000	2.350.000

6.	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	Unaprjeđenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života stanovništva	Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	„Izgradnja javnog dječjeg vrtića“	Izgrađen objekt	Broj objekata	0	1	500.000	2.000.000	3.000.000
7.	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	Unaprjeđenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života stanovništva	Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	„Uređenje „Gmajne“ u naselju Sivica“	Uređen park	Broj	0	1	150.000	1.850.000	0
8.	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	Unaprjeđenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života stanovništva	Unaprjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	„Etno kuća“	Izgrađen objekt	Broj objekata	0	1	750.000	250.000	4.000.000
9.	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnim i povijesnim resursima	Unaprjeđenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica	„Rekonstrukcija i izgradnja nerazvrstanih cesta“	Dužina uređenih cesta	Km	0	10	0	7.500.000	7.500.000

Tablica 30, Akcijski plan provedbe strateških projekata u Općini Podturen

Izvor: Izrada autora, iznosi navedeni u kunama

14. Procjena sposobnosti provedbe Strategije

Učinkovitost provedbe Strategije razvoja zajamčit će sustavno te redovito praćenje i mjerenje na terenu. Praćenje provedbe Strategije razvoja potrebna je radi pravovremenog uočavanja mogućih odstupanja od plana provedbe te zbog praćenja da li planirane mjere ostvaruju željeni učinak na postavljene ciljeve kojima se ostvaruje zacrtana vizija. Glavnu ulogu u praćenju, vrednovanju i izvještavanju o provedbi Strategije preuzet će **Jedinstveni upravni odjel Općine Podturen** (Dalje: JUO).

Provoditelj, odnosno JUO, bit će zadužen za prikupljanje, analizu i čuvanje podataka te će minimalno jednom godišnje izraditi izvještaj o izvršenim aktivnostima i ostvarenim pokazateljima. Provedba, a time i izvještavanje o provedbi, bit će usklađeno s općinskim proračunom te s mogućnostima povlačenja sredstava iz EU fondova, odnosno ovisno o najavi javnih poziva.

Izvještaj provoditelja o realizaciji aktivnosti unutar pojedinih mjera uključivat će povratnu informaciju predstavnika civilnog sektora u općini, predstavnika javnopravnih tijela na razini općine i Međimurske županije te po potrebi i predstavnika privatnog sektora s područja općine.

Pratit će se sljedeći indikatori:

- realizacija glavnih projekata predviđeni Strategijom
- ostvareni pokazatelji glavnih projekata
- odgovornost u korištenju javnih financijskih sredstava
- usklađenost provedbe s utvrđenim općinskim proračunom

Po provedenoj evaluaciji, godišnji izvještaj o provedbi Strategije bit će javno dostupan na mrežnim stranicama Općine.

Popis slika

Slika 1 , Naselje Podturen iz razdoblja kada je bilo u vlasništvu obitelji Zrinski	9
Slika 2 , ribolovne vode na području Novakovca	24
Slika 3 , Karta zaštićenih područja RH; Predmetno područje: Općina Podturen	44
Slika 4 , Shematski prikaz organizacijske strukture izrade Strategije	47
Slika 5 , Shematski prikaz vremenskog plana aktivnosti izrade Strategije	48
Slika 6 , Vizija Općine Podturen	49

Popis karata

Karta 1 , Geoprometni položaj Međimurske županije	7
Karta 2 , Položaj Općine Podturen unutar Međimurske županije.....	8
Karta 3 , Administrativna podjela i prostorna raspodjela stanovništva po JLS Međimurske županije	11
Karta 4 , Cestovni promet - postojeće stanje	28
Karta 5 , Prikaz širokopojsnog pristupa na prostoru Općine Podturen	30

Popis tablica

Tablica 1 , Popisane osobe, kućanstva i stambene jedinice, prvi rezultati popisa iz 2011. po naseljima.....	12
Tablica 2 , Procjena ukupnog stanovništva Republike Hrvatske po županijama i gradovima za razdoblje 2013.-2017.....	12
Tablica 3 , Prirodni prirast/ pad od 2012.-2017. u Općini Podturen	13
Tablica 4 , Stanovništvo prema starosti, spolu i tipu naselja u Općini Podturen, popis 2011.	13
Tablica 5 , Procjena doseljenog i odseljenog stanovništva u Općini Podturen od 2013.-2017.	13
Tablica 6 , Stanovništvo staro 15 i više godina prema (ne)završenom obrazovanju, popis stanovništva 2011.....	14
Tablica 7 , Stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu, popis stanovništva 2011. godine	15
Tablica 8 , Broj nezaposlenih osoba u Općini Podturen za razdoblje 2015.-2017.....	15
Tablica 9 , Broj poduzetnika i ukupan prihod za godine 2014. i 2017. na području Općine Podturen	16
Tablica 10 , Izvoz i uvoz po općinama 2010.-2013.	20
Tablica 11 , Izvoz i uvoz Međimurske županije u razdoblju od 2015. do 2017. godine	20
Tablica 12 , Broj i registracijski oblik subjekta koji su registrirani za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti na području općine Podturen	21
Tablica 13 , Broj OPG-a na području Općine Podturen 2017. godine.....	21
Tablica 14 , Površina parcele po vrsti upotrebe poljoprivrednog zemljišta na području općine Podturen	22
Tablica 15 , Pregled subjekata u stočarskoj proizvodnji na području općine Podturen.....	22
Tablica 16 , Podaci o opskrbi plinom na području Općine Podturen 2015. godine.....	30
Tablica 17 , Priklučenost na vodovodnu mrežu 2015. godine	31
Tablica 18 , Pregled izgrađenosti kanalizacijskih mreža na području Općine Podturen iz 2016. godine	32
Tablica 19 , Količine otpada po vrstama sakupljenog otpada na području Općine Podturen ..	34
Tablica 20 , Proračun Općine Podturen za razdoblje od 2015. do 2018. godine	36
Tablica 21 , Broj učenika i razrednih odjela u osnovnoj školi te područnim školama Općine Podturen šk. God. 2018./19.....	37
Tablica 22 , SWOT analiza	51

Tablica 23 , Razvojni ciljevi, prioriteta i mjere	52
Tablica 24 , Usklađenost Razvojne strategije općine Podturen 2018.-2023. s razvojnom strategijom Međimurske županije do 2020.	59
Tablica 25 , Usklađenost Razvojne strategije općine Podturen 2018.-2023. s lokalnom razvojnom strategijom LAG-a Međimurski doli i bregi od 2014. do 2020. godine	60
Tablica 26 , Pregled glavnih strateških projekata Općine Podturen do 2023. godine.....	68
Tablica 27 , Financijski plan provedbe Razvojne strategije Općine Podturen 2018.-2023. godine	69
Tablica 28 , Financijski plan provedbe Razvojne strategije Općine Podturen 2018.-2023. godine	70
Tablica 29 , Financijski plan provedbe Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine	72
Tablica 30 , Akcijski plan provedbe strateških projekata u Općini Podturen	74

Popis grafova

- Graf 1**, Broj poduzetnika prema djelatnostima na području općine Podturen 2017. 18
- Graf 2**, Broj zaposlenih prema djelatnostima na području općine Podturen 2017. godine 18
- Graf 3**, Prosječna plaća prema djelatnostima na području općine Podturen 2017. godine 19
- Graf 4**, Broj obrtnika prema djelatnostima na području općine Podturen..... 19

Popis korištenih izvora

- A1 Hrvatska d.o.o.
- Analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika RH u 2014. godini po gradovima i općinama
- Detaljni plan uređenja naselja Sivica
- Dječji vrtić Mala tratinčica
- Dječji vrtić Dječja mašta
- Državna geodetska uprava
- Državni proračun
- Državni zavod za statistiku
- Fina
- Hrvatska gospodarska komora
- Hrvatska obrtnička komora – Obrtnička komora Međimurske županije
- Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)
- Hrvatske ceste d.o.o.
- Hrvatski povijesni portal
- Hrvatski telekom
- Hrvatski zavod za zapošljavanje
- Informacija o stanju i kretanjima međimurskog gospodarstva u 2017.
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima – Međimurska priroda
- LAG Međimurski doli i bregi
- LD Fazan Dekanovec – Podturen
- Lokalna razvojna strategija LAG-a Međimurski bregi i doli 2014.-2020.
- Međimurje plin d.o.o.
- Međimurska energetska agencija d.o.o.
- Međimurska županija
- Međimurska županija u brojkama 2017.
- Međimurske vode d.o.o.
- Ministarstvo kulture
- Narodne novine
- Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, NN 132/2017 (29.12.2017.)

- Općina Podturen
- Osnivanje i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona na području Međimurske županije
- Plan gospodarenja otpadom Općine Podturen za razdoblje od 2018. do 2023.
- Program ukupnog razvoja Općine Podturen
- Prostorni plan Međimurske županije
- Prostorni plan uređenja Općine Podturen
- Razvojna strategija Međimurske županije do 2020.
- Registar kulturnih dobara
- Registar ljekarni
- Registar udruga
- ŠRD Ostriž Novakovec
- ŠRD Šaran Podturen
- Tele2 d.o.o.
- Turistička zajednica Međimurske županije
- Ured državne uprave u Međimurskoj županiji
- Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije
- Županijska uprava za ceste Međimurske županije

Prilozi

Prilog 1. Mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš i ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu

 REPUBLIKA HRVATSKA MEDIMURSKA ŽUPANIJA		MEDIMURSKA ŽUPANIJA OPĆINA PODTUREN							
 UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADNJU I ZAŠTITU OKOLIŠA Odjelak za zaštitu okoliša i prirode		<table border="1"> <tr> <td colspan="2">Izdane: 17.12.2018.</td> </tr> <tr> <td>Klasifikacijska oznaka</td> <td>Org. jed.</td> </tr> <tr> <td>Uređbeni broj</td> <td>Pril. Vrij.</td> </tr> </table>		Izdane: 17.12.2018.		Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	Uređbeni broj	Pril. Vrij.
Izdane: 17.12.2018.									
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.								
Uređbeni broj	Pril. Vrij.								
KLASA: 351-03/18 03/64 URBROJ: 2109/1-09-3/01-18-04 Čakovec, 11. prosinca 2018.		MEDIMURSKA ŽUPANIJA Općina Podturen							
PREDMET: Zahtjev za Ocjenu o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš i Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine - mišljenje, daje se									
Voza vaša KLASA: 351-01/18-01/1, URBROJ: 2109/13-01-18-04 od 26. studenog 2018.									
Slijedom vašeg zahtjeva pod gornjim oznakama, a nakon uvida u Odluku o započinjanju postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine (KLASA: 351-01/18-01/1, URBROJ: 2109/13-01-18-03 od 26. studenog 2018.), obrazac o ocjeni o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš od 26. studenog 2018. godine i nacrt Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine od studenog 2018. godine, skladno odredbi članka 29. stavka 11. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN br. 3/17), članka 48. stavak 10. Zakona o zaštiti prirode (NN br. 80/13, 15/18), a u svezi članka 64. stavak 5. Zakona o zaštiti okoliša (NN br. 80/13, 78/13, 12/18) i članka 26. stavak 1. Zakona o zaštiti prirode, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Odsjek za zaštitu okoliša i prirode daje									
mišljenje									
I. da je Strategija razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine prihvatljiva za ekološku mrežu i II. da za Strategiju razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine ne treba provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš.									
Iz gore navedene dokumentacije vidljivo je da je predmet ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš i prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu Strategija razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine.									

Strategija razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine temeljni je strateški dokument koji *malizima stanje* područja te definiira ključne odrednice za daljnji gospodarski i društveni razvoj općine. Strateški dokument usklađen je sa strateškim dokumentima općine Podturen (*Prostorni plan uređenja općine Podturen, Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja općine Podturen*), Međimurske županije (*Razvojna strategija Međimurske županije do 2020.*) te LAG-a Međimurski bregi i doli (*Lokalna razvojna strategija LAG-a Međimurski bregi i doli 2014.-2020.*).

Glavni ciljevi koji se trebaju ostvariti Strategijom su: utvrđivanje lokalnih potreba te povezivanje s regionalnim, državnim prioritetima te Europskom strategijom za pametan, održiv i uključiv rast, a što će pružiti osnovu za strateško planiranje i izradu razvojnih programa svih partnera u kojima su zastupljene interesne skupine, stvaranje uvjeta za osiguranje potpora u svim društveno – gospodarskim područjima, a u cilju povećanja i optimalnog korištenja njihovog razvojnog potencijala, stvaranje podloge za pripremu i upravljanje projektima prema EU i drugim fondovima, stvaranje podloge za razvoj koordinirane, sustavne i strateški usmjerene suradnje na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini, s partnerima iz drugih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz Hrvatske i inozemstva i stvaranje uvjeta za razvoj sustava energetske učinkovitosti, održivo gospodarenje prirodnim resursima te zaštitu okoliša.

Zaključno se navodi da će učinkovitost provedbe Strategije razvoja zahtijevati sustavno te redovitu praćenje i mjerenje na terenu. Praćenje provedbe Strategije razvoja potrebno je radi pravovremenog uočavanja mogućih odstupanja od plana provedbe te zbog praćenja da li planirane mjere ostvaruju željeni učinak na postavljene ciljeve kojima se ostvaruje zacrtana vizija.

Unutar obuhvata predmetne Strategije, odnosno Općine Podturen nalazi se Regionalni park Mura-Drava i Značajni krajolozna Mura, područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode. Sa stajališta sektora zaštite okoliša i prirode, uzimajući u obzir ciljeve izrade Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine te nedostatan razinu definiranosti planiranih projekata/zahvata, odnosno njihovog prostornog smještaja te činjenicu da će se predmetna Strategija uskladiti sa Strategijom višeg reda (Razvojna strategija Međimurske županije do 2020. godine, za koju je proveden postupak strateške procjene) te prostorno planskom dokumentacijom (Prostorni plan uređenja Općine Podturen), Upravno tijelo smatra da provedba predmetne Strategije vjerojatno neće imati nepovoljan utjecaj na sastavnice okoliša i bioraznolikost područja Općine Podturen te stoga nije potrebno privesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš. Prilikom realizacije pojedinačnih zahvata potrebno je provesti odgovarajuće postupke sukladno posebnim propisima (zaštita okoliša, zaštita prirode, održivo gospodarenje otpadom itd.) kako bi se eventualni mogući negativni utjecaji sveli na prihvatljivu razinu. Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (NN br. 124/13, 105/15) unutar obuhvata Strategije, odnosno Općine Podturen nalazi se područje ekološke mreže značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR2000364 – Mura. Upravno tijelo izvršilo je uvid u dostavljenu dokumentaciju i podatke o područjima ekološke mreže te je sagledan mogući utjecaj Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine na ciljeve očuvanja cjelovitost područja ekološke mreže. Temeljem dostavljenih podataka te s obzirom da se u predmetnoj Strategiji ne navodi da se unutar područja ekološke mreže planiraju zahvati koji bi narušili vrijednost i značajke ekološke mreže, Upravno tijelo ocjenjuje da se uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite okoliša i prirode može isključiti značajan negativan utjecaj predmetne Strategije na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, stoga je dane mišljenje da je Strategija razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine prihvatljiva za ekološku mrežu. Upravno tijelo u postupku Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine utvrdilo je sve činjenice i okolnosti bitne za rješavanje predmetnog zahvata u

smislu članka 10. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/019) i donijelo odluku da u postupku Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno članku 48. stavak 3. Zakona o zaštiti prirode ne traži mišljenje Hrvatske agencije za očoliš i privodu o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja Strategije razvoja Općine Podturen za razdoblje od 2018. – 2023. godine na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

PROČELNIK
Stjepan Lačković, dipl.iur.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. U spis predmeta

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
Strategija razvoja Općine Podturen za razdoblje 2018.-2023. godine

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014.-2020.

Udio sufinansiranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja